Ազգ
Azg
armenian daily

22 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1997. ՇԱԲԱԹ # 34 (1288)

Բաքվում սպանվեց Զիա Բունիաթովը

21 ՓԵՏՐՎԱՐ. «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ».- Ադրբեջանի մայրաքաղաք Բաքվում այսօր սպանվեց այս երկրի խորհրդարանի պատգամավոր, մեզ քաջածանոթ պատմաբան Զիա Բունիաթովը: Հարձակումն իրականացրած անհայտ անձինք նախ կրակել են նրա վրա, ապա 4 անգամ հարվածել դանակով, երբ նա խորհրդարանից վերադառնում էր տուն: Հարձակումն իրականացվել է մայրուղու վրա: Բունիաթովին տեղափոխել են հիվանդանոց, որտեղ եւ նա մահացել է վիրահատությունից անմիջապես հետո: Սոցանուության դրդապատճառները Ադրբեջանի ոստիկանությանը հայտնի չեն: Բունիաթովը Երկրորդ աշխարհամարտի ժամանակ արժանացել էր Խորհրդային Միության հերոսի կոչման, նախագահ Ալիեւի կողմից ղեկավարվող «Նոր Ադրբեջան» կուսակցության փոխնախագահն էր եւ փոխնախագահը Ադրբեջանի գիտությունների ակադեմիայի: Բունիաթովը հայտնի էր նաեւ իր կասաղի հակահայությամբ:

ՆԱՏՕ-ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

ՆԱՏՕ-ի ընդարձակումը՝ «մեծ սխալ»

Ը՝ ՓԵՏՐՎԱՐ. BBC, DW, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ավարտելով իր առաջին այցը Մոսկվա, ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը մամլո ասուլիսում հայտարարեց, թե Միացյալ Նահանգներին եւ Ռուսաստանին հաջողվեց էական առաջընթացի հասնել ՆԱՏՕ-ի դեպի արեւելք ծրագրված ընդարձակման խնդրի քննարկման հարցում: Օլբրայթն ընդունեց սակայն, որ շատ տարաձայնություններ մնացին չհարթված: Ռուսաստանի արտգործնախարար Պրիմակովը Օլբրայթի հետ անցկացած բանակցությունները անվանեց կառուցողական, բայց իր բացահայտ անհամաձայնությունը հայտնեց ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ ապագա հարաբերությունների բնույթի կապակցությամբ: Կրեմլը ցանկանում է ՆԱՏՕ-ի հետ այնպիսի պայմանագիր կնքել, որի պայմանները սույց ուրվագծված եւ 2 կողմերի համար էլ պարտադիր լինեն կատարման համար, իսկ Արեւմուտքը գերադասում է ճկունություն եւ գործողությունների ազատություն: Մադլեն Օլբրայթը Մոսկվայում հանդիպեց նաեւ նախագահ Ելցինի հետ: Օլբրայթը Ելցինին բնութագրեց որպես բազմագրաղ, իր պարտավորությունները կատարող եւ իրավիճակը վերահսկող անձնավորության: 1 ժամ տեւած բանակցությունների ընթացքում քննարկվել են այն հարցերը, որոնք բարձրացվելու են Ելցինի եւ Քլինթոնի առաջիկա հանդիպման ընթացքում: Բորիս Ելցինը Ռուսաստանի խիստ բացասական կարծիքն է հայտնել ՆԱՏՕ-ի դեպի արեւելք ընդարձակման ծրագրի վերաբերյալ: Ռուսաստանը եւ արեւմտյան որոշ մեկնաբաններ այդ ծրագիրն անվանում են «մեծ սխալ»: Ռուսաստանին մեկուսացնելու փորձ ու դրա բոլոր բացասական հետեւանքներ կարող է ունենալ:

Ընտրվեց վարչապետին առընթեր խորհրդակցական մարմին լրատվության հարցերով

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Փետրվարի 21-ին ՀՀ կառավարությունում տեղի ունեցավ Հայաստանի լրատվական մարմինների ներկայացուցիչների խորհրդակցություն, որը նախաձեռնված էր վարչապետ Արմեն Սարգսյանի կողմից: Քանի որ վարչապետը այս օրերին բուժվում է Մեծ Բրիտանիայում, նիստն անցկացրեց արտաքին գործերի նախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը:

Վարչապետը նախապես պատրաստել էր խորհրդակցական մարմնի իր կողմից առաջարկված կազմը, որը քննարկվելուց եւ լրացումներ կատարելուց հետո ընդունվեց: Արդյունքում ընտրվեց վարչապետին առընթեր 15 հոգիանոց խորհրդակցական մարմին, որի կազմում ընդգրկվեցին պետական եւ ոչ պետական լրատվական միջոցների ներկայացուցիչներ (ներառյալ ընդդիմադիր մամուլը) եւ պետական լրատվական ծառայությունների ղեկավարներ: Խորհրդակցական մարմնում ներկայացված են «Ազգ», «Մոլորակ», «Գոլոս Արմենիի», «Իրավունք» թերթերը, «Արմենպրես» եւ «Նոյյան տապան» լրատվական գործակալությունները, «ԱՐ» անկախ հեռուստաընկերությունը, Ժուռնալիստների միությունը, Երեւանի մամլո ակումբը, նախագահի մամլո քարտուղարը, վարչապետի խորհրդականը, Ազգային ժողովի մամլո կենտրոնի ղեկավարը եւ ուրիշներ:

Քննարկված կարեւորագույն խնդիրների թվում էին պետական մարմինների եւ լրատվական միջոցների փոխհարաբերությունները, որի վերաբերյալ ներկայացվեցին իրարամերժ կարծիքներ:

Սեփականաշնորհման եւ արտասահմանյան ներդրումների նախարար Նոռայր Խաչատրյանը տեղեկացրեց, որ նախկինում «Պարբերական» հրատարակչությանը պատկանող շենքը նախատեսվում է ապապետականացնել եւ անվճար տալ օգտագործման այն վարձակալող ձեռնարկություններին, որոնց թվում են բազմաթիվ թերթեր: Նախարարը հայտնեց «Նոյյան տապանի» թղթակցին, որ Խանջյան 28 շենքի համար, որտեղ գտնվում են «Արմենպրես», «Նոյյան տապան» եւ «Սնարք» գործակալությունները, որեւէ որոշում առայժմ կայացված չէ:

Ըստ պրն. Խաչատրյանի, նախատեսվում է պետական հեռուստառադիոյանը վերածել պետական բաժնետիրական ընկերության, որը հետագայում կբողարկի լրացուցիչ բաժնետոմսեր, որոնց շնորհիվ ընկերությունը կմիանան ոչ պետական բաժնետերեր:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Քննարկվեցին ՄԱՀ-ի աջակցության խնդիրները

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ, ՄԱՄԼՈ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: Այսօր նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Միջազգային արժույթային հիմնադրամի պատվիրակությանը՝ ՄԱՀ-ի եվրոպական երկրորդ դեպարտամենտի հարավային բաժնի պետի տեղակալ Թանոս Կացամբասի գլխավորությամբ:

Հանդիպման ընթացքում, որին մասնակցում էին նաեւ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Գագիկ Շահբազյանը, ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանը, ՀՀ նախագահի խորհրդական Վահագն Խաչատրյանը, քննարկվեցին ՄԱՀ-ի կողմից ֆինանսական եւ տեխնիկական աջակցության տնտեսական ծրագրերի իրականացման ընթացքը, խնդիրներն ու անելիքները:

Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, կարեւորելով մակրոտնտեսական հավասարակշռության հաստատումը, նշեց, որ այն հնարավոր դարձավ Միջազգային արժույթային հիմնադրամի եւ Համաշխարհային բանկի հետ համագործակցված աշխատելու արդյունքում: Նա, անդրադառնալով վերջերս ընդունված բյուջեին, ասաց, որ այն թեեւ սպառողական է, սակայն պարունակում է որոշակի զարգացման միտումներ: Այսօր արդեն առաջնային խնդիր է դառնում բյուջեն կատարելը, որը պահանջում է հարկային եւ մաքսային ծառայությունների հստակ աշխատանք: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը խոսեց նաեւ սոցիալական ոլորտի, բանկային համակարգի հետագա կատարելագործման մասին: Նախագահը նաեւ նշեց, որ քանի դեռ չի լուծվել ղարաբաղյան հիմնահարցը եւ լիովին հաղթահարված չէ շրջափակումը, չի կարելի ակնկալել տնտեսության նորմալ զարգացում:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին նաեւ ESAF // վարկավորման ծրագրի հետ կապված հարցերն ու անելիքները:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ժիրայր Լիպարիտյանը հրաժարվել է մասնակցել վաշինգտոնյան կլոր սեղանին

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Աղբյուր ունենալով «Ամինին միռր սփեկթեյթր» շաբաթաթերթը, փետրվարի 20-ին Արմենպրեսը հաղորդել էր, որ մարտի 5-ին Վաշինգտոնում տեղի է ունենալու Կովկասին նվիրված կլոր սեղան, որին Ադրբեջանից մասնակցելու է Վաֆա Գուլուզադեն, Վրաստանից՝ նրա պաշտոնակից Արչիլ Գեգեշիձեն, եւ որտեղ Հայաստանը ներկայացնելու է ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանը: Քանի որ հաղորդագրությունը ստացվել էր բավականին ուշ եւ հնարավորություն չկար այն ճշտելու Ժ. Լիպարիտյանի հետ, այսօր առավոտյան Արմենպրեսի թղթակիցը հեռախոսազրույց ունեցավ ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդականի հետ՝ ճշտելով, որ Ժ. Լիպարիտյանը հրավերը ստացել է Վաշինգտոնում ՀՀ դեսպանության միջոցով, սակայն մերժել է այն:

«Ազգի» կողմից.- Երեկ ուշ ժամին տեղեկացած լինելով Ժ. Լիպարիտյանի չմասնակցելու մասին, վերջին պահին էջից հանել էինք հիշյալ լուրը:

Ձերբակալվել է Բաքվի մետրոյում պայթյունն իրականացրած ահաբեկիչը

ԲԱՔՈՒ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ANS-PRESS: Ռուսաստանում ձերբակալվել է Բաքվի մետրոպոլիտենում 1993 թվականի հուլիսի 3-ին ահաբեկչական գործողություն իրականացրած հանցագործը: Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարար Նամիգ Աբասովը ANS-press գործակալությանը տված հարցազրույցում հայտարարել է, որ ահաբեկիչն իբր աշխատել է Հայաստանի հատուկ ծառայությունների համար, ընդգծելով, որ հանցագործը Ադրբեջանի քաղաքացի է: Նրա խոսքերով, ներկայումս ռուսական կողմի հետ բանակցություններ են վարվում հանցագործին ադրբեջանական կողմին հանձնելու վերաբերյալ: Մետրոյում պայթյունի հետեւանքով զոհվել էր 14 եւ վիրավորվել 50 մարդ:

Լեբեդը ձգտում է ստեղծել Փարիզ-Բոնն-Մոսկվա դաշինք

21 ՓԵՏՐՎԱՐ, RFI: Այսօր ավարտվեց Ալեքսանդր Լեբեդի 6-օրյա ոչ պաշտոնական այցը Ֆրանսիա: Նախագահ Ժակ Շիրակի կառավարող կուսակցությանը պատկանող ազդեցիկ գործիչ Շառլ Պասկուան կազմակերպեց Լեբեդի հանդիպումները Ֆրանսիայի խոշորագույն դրամատների ընկերությունների եւ կոնցեռնների ղեկավարների հետ: Գեներալը հանդիպեց նաեւ Ֆրանսիայի խոշորագույն կուսակցությունների ներկայացուցիչների, պատգամավորների եւ խորհրդարանի երկու պալատների նախագահների հետ: Այսօր Սենատում ունեցած եզրափակիչ մամլո ասուլիսում գեներալը նորից պնդեց, թե Ռուսաստանն այլեւս Արեւմուտքի թշնամին չէ, հետեւաբար բոլոր հարցերն էլ, այդ թվում նաեւ ՆԱՏՕ-ի դեպի Արեւելք ընդլայնվելու հարցը կարելի է լուծել: Ըստ որում գեներալ Լեբեդը այն միտքն էր հարցնում, թե անհրաժեշտ է ստեղծել Մոսկվա-Փարիզ-Բոնն դաշինքը: «Երբ Ֆրանսիան եւ Գերմանիան նույնպես սերտ կապեր ունենան Ռուսաստանի հետ, ինչպես որ իրար հետ ունեն, խաղաղությունը մայրցամաքում ապահովված կլինի», ասել է Լեբեդը:

■ *«Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդմամբ, Արեւմտյան փորձագետները ուշադիր հետեւում են Շեւարդնաձեի աշխույժ դիվանագիտական առաքելությանը, որի «հակամոսկովյան ուղղվածությունը օրեցօր ավելի անտող է դառնում»: Կայանի քաղաքական մեկնաբան Պոլ Գոբլի կարծիքով, չի բացառվում, որ Մոսկվան գործի դնի իր ավանդական զինանոցը ազգամիջյան հակամարտությունները: Գոբլի կարծիքով, լեզգիները Ադրբեջանում եւ աջարները Վրաստանում կարող են նոր հակամարտության օջախներ դառնալ, եւ Շեւարդնաձեի այն երաշխիքը, թե մեծ նավթի փոխադրման երթուղու անվտանգությունը երաշխավորված է, կարող է մնալ իրենց սոսկ բարի ցանկության արտահայտություն:* ՆՏ

ՓԵՏՐՎԱՐԻ 23

ՌԴ բանակայինները նշում են Հայրենիքի պաշտպանության օրը

Ռուսաստանցիները ավելի խնամքով են վերաբերվում իրենց ավանդական տոներին: Նրանք պահպանել են փետրվարի 23-ը, որը 70 տարուց ավելի նշվել է իբրեւ խորհրդային բանակի ու ռազմածովային նավատորմի օր: Այժմ այն կոչվում է հայրենիքի պաշտպանի օր եւ պահպանել է պետական կարգավիճակը: Այդ տոնին էր նվիրված հանդիսավոր ժողովը, որը երեկ տեղի ունեցավ Ռուսաստանի զինված ուժերի Քանաքեռի զորամասի ակումբում: ՌԴ իրենց մարտական ընկերներին շնորհավորելու այստեղ էին եկել Հայաստանի զինված ուժերի հրամանատարության ներկայացուցիչները, Մեծ հայրենականի վետերանները: Հանդիսավոր խոսքերի հնչյունների ներքո դահլիճ բերվեց Բոգդան Խմելնիցկու շքանշանակիր գվարդիական զորամասի մարտական դրոշը, ինչպես ՌԴ պետական օրհներգը:

Շնորհավորելով ներկաներին, ՀՀ-ում ՌԴ զինված ուժերի մարտական կառավարման խմբի պետ, ՌԴ զորքերի Երեւանի կայազորի պետ, գեներալ-մայոր Ալեքսեյ Տրետյակովը նշեց, որ փետրվարի 23-ը եղել եւ մնում է տոն շատ սերունդների համար, տոն, որը միավորում է ռուսաստանյան կարմիր եւ խորհրդային բանակի, այժմյան ՌԴ զինված ուժերի լավագույն ավանդույթները: Գեներալը հաղորդեց Անդրկովկասում ռուսաստանյան զորախմբի հրամանատարի ու ռազմական խորհրդի շնորհավորանքները: Անդրկովկասում տեղակայված ռուսաստանյան բոլոր ռազմակայանների հրամանատարների ու անձնակազմի ողջույնները:

Տես ♦ էջ 2

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՓԵՏՐՎԱՐԻ 23

ՌԴ բանակայինները նշում են ...

Սկիզբը էջ 1

Այնուհետեւ նա ընթերցեց ՌԴ պաշտպանության նախարար Իգոր Ռոդիոնովի տոնական հրամանը. «Նշանավոր այս օրը, վաղեմի ավանդույթի համաձայն, մեր ժողովուրդը նշում է ռուսաստանյան զինվորի մեծ ծառայությունները պետության առջեւ, երախտագիտությամբ ու շնորհակալությամբ հիշում է նրանց, ովքեր ընկան պաշտպանելով հայրենիքը», նշում է նախարարը:

Բանակը միշտ եղել է եւ կմնա Ռուսաստանի հպարտությունը, իր խոսքում ասաց Հայաստանում ՌԴ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անդրեյ Ուրնովը: Իր խոսքերով, իրավացի չեն նրանք, ովքեր պնդում են, որ Ռուսաստանին կարիք չկա ռազմակայաններ պահել Անդրկովկասում: Ընդհակառակը, դրանց կարիքն ունի թե Ռուսաստանը, թե Հայաստանը, թե ողջ տարածաշրջանը: ՌԴ զորքերի ներկայությունը Հայաստանում կայունության ու խաղաղության կարեւորագույն գործոն է, հայտարարեց դեսպանը:

ՀՀ պաշտպանության նախարարության ու նախարար Վազգեն Սարգսյանի շնորհավորանքները հաղորդեց փոխնախարար գեներալ-մայոր Մկրտիչ Աբրահամյանը: Նա մասնավորապես նշեց ռուս եւ հայ ժողովուրդների դարավոր բարեկամության հաստատուն ամրապնդումը, ՌԴ ու ՀՀ զինված ուժերի մարտական համագործակցության զարգացումը:

Վետերանների անունից խոսք ասացին ՀՀ պատերազմի, աշխատանքի եւ զինված ուժերի վետերանների խորհրդի առաջին փոխնախագահ Ալեքսանդր Ստեփանյանը, «Սուր եւ վահան» վետերանական միության նախագահ Սարգիս Գրիգորյանը: Նրանք նշեցին, որ ալեհեր զինվորները հավանություն են տալիս ՌԴ զինված ուժերի ներկայությանը Հայաստանում, որն ապահովում է հանրապետության հուսալի անվտանգությունը, վերհիշեցին Մեծ հայրենականի ահեղ տարիները, երբ ԽՍՀՄ-ի վրա ֆաշիստական Գերմանիայի հարձակմամբ մահացու սպառնալիք կախվեց նաեւ հայ ժողովրդի գլխին:

Փաստելով ռուսաստանցի բանակայինների մեծ դերը Հայաստանի պաշտպանության գործում, Երեւանի Կ. Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր, հանրապետության ժողովրդական արտիստ Ալեքսանդր Գրիգորյանը բոլոր ներկաներին հրավիրեց մշակութային այդ օջախի ներկայացումներին: Վերջում, աչքի ընկած զինվորներին ու վետերաններին հանձնվեցին հուշանվերներ ու պատվոգրեր:

Տոնի առթիվ կիրակի, փետրվարի 23-ին, ժամը 11-ին Երեւանի «Հաղթանակ» զբոսայգում տեղի կունենա անհայտ զինվորի շիրիմին ծաղկեպսակներ դնելու արարողություն:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից,
«Ազգի» համար

ԱԳՆ

Խոսնակը կրկին հերքեց Տուլեեւի հայտարարությունը

Եվ ամփոփեց շաբաթվա կարեւոր իրադարձությունները

Շաբաթվա երկու կարեւոր իրադարձությունները ամփոփելու նպատակով երեկ մամուլի ասուլիս էր հրավիրել ԱԳՆ խոսնակ, հասարակության եւ մամուլի հետ հարաբերությունների վարչության պետ Արսեն Գասպարյանը: Խոսնակը ներկայացրեց ԱԳՆ-ի հրավերով Հայաստան այցելած ԵԱՀԿ ժողովրդավարական հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների գրասենյակի տնօրեն, դեսպան Օդրին Գլովերի այցելության նպատակը, որի ընթացքում նա ծանոթացել է ընտրական օրենքի կատարելագործմանն ուղղված կոնկրետ նախագծերին: «Մեր գլխավոր նպատակն է օրենքի այնպիսի մշակում, որը կբացառի ընտրությունների ընթացքում որեւէ խախտում եւ կապահովի ամենակարճ ժամանակահատվածում ընտրությունների արդյունքների հաշվառումն ու դրանց հրապարակումը», նշեց պրն Գասպարյանը: Այցելության ընթացքում Գլովերը ծանոթացել է նաեւ դատաիրավական համակարգի բարեփոխումների ուղղությամբ տարվող աշխատանքներին, որոնք նախատեսված է ավարտել 1998-ի կեսերին: Ձեռք է բերվել նաեւ փոխադարձ պայմանավորվածություն ԵԱՀԿ ժողովրդավարական հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների գրասենյակի հետ համատեղ սեմինարներ անցկացնելու վերաբերյալ: Խոսնակը համեմատելով ԵԱՀԿ-ն մի ակումբի հետ, որտեղ յուրաքանչյուր անդամ ամեն օր պետք է ապացուցի իր լիիրավ անդամակցությունը հատկապես ժողովրդավարական ամրապնդմանն ուղղված քայլերով, կարեւորեց ժողովրդավարության հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների գրասենյակի հետ համագործակցությունը: Այնուհետեւ ներկայացվեց արտգործնախարարի տեղակալի այցելության նպատակը Թբիլիսի, որի ընթացքում ստորագրվել է ՀՀ-ի եւ Վրաստանի պետական սահմանի սահմանագծման եւ սահմանազատման հանձնաժողովների առաջին համատեղ նիստի արձանագրությունը: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են նաեւ մի շարք միջազգային եւ իրավական հարցեր կապված ՀՀ-ի եւ Վրաստանի պետական սահմանի ձեւավորման հետ: Նա նշեց, որ ստեղծվել են սահմանագծման աշխատանքային խմբեր, եւ մինչեւ 1997-ի ապրիլի 20-ը Հայաստանը պետք է պետական սահմանի անցման իրավական հիմքերի եւ սկզբունքների ճշգրտման աշխատանքային առաջին փուլն ավարտի: Կողմերը պայմանավորվել են հանձնաժողովների պարբերաբար հանդիպումներ անցկացնել Երեւանում եւ Թբիլիսիում: Որպես ամփոփում խոսնակն ընդգծեց, որ վրացական կողմի սկսած այս աշխատանքները եւս մեկ անգամ հաստատում են, որ սահմանագծման հարցերում մենք առաջնորդվում ենք միջազգային իրավունքի սկզբունքներով: Անդրադառնալով ՌԴ ԱՊՀ պետությունների հետ համագործակցության գծով նախարար Աման Տուլեեւի «սպառազինությունների տեղափոխումը Հայաստան» եւ Հ. Ալիեւի «Ադրբեջանը դիտարկում է դա որպես հրադադարի խախտում» հայտարարություններին, խոսնակը ընդգծեց, որ դրանք չեն համապատասխանում իրականությանը եւ նշեց, որ ամենայն հավանականությամբ Տուլեեւը հաշվի չի առել մի կարեւոր գործոն եւ, հավանաբար, ընդհանրապես տեղյակ չէ, որ Ավստրիայի մայրաքաղաք Վիեննայում գործում է համատեղ խորհրդատվական խումբ, որը մշտական մարմին է եւ վերահսկում է Եվրոպայում սովորական զինված ուժերի մասին պայմանագրի գործողությունը: Բոլոր անդամ պետությունները (դրանք 30-ն են) պարտավոր են համապատասխան ծանուցագրով միմյանց տեղեկացնել նման սպառազինությունների յուրաքանչյուր տեղաշարժի մասին: Ռուսաստանի պատվիրակությունը համատեղ խորհրդատվական խմբում չի ներկայացրել նման ծանուցագիր եւ, բնականաբար, Տուլեեւի պնդումները չեն համապատասխանում իրականությանը: ԱԳՆ-ն ակնկալում է, որ պաշտոնական Ռուսաստանը հետաքննություն կանցկացնի եւ կպարզի, թե ինչպես կարող է ՌԴ նախարարը նման հայտարարություն անել եւ տեղիք տալ ապատեղեկատվության:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐ

Սեւանի մակարդակը շարունակում է իջնել

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Շարունակվում են Սեւանի ջրերի բացթողումները էներգետիկ կարիքների համար, Արմենպրեսի թղթակցին ասաց ՀՀ բնության պահպանության նախարարության ջրային ռեսուրսների վարչության պետ Հ. Կիրակոսյանը: Միայն անցյալ տարի այդ նպատակի համար օգտագործվել է 81 միլիոն խորանարդ մետր, որի հետեւանքով լճի մակարդակն իջել է եւս 6 սանտիմետրով»: Վարչության ղեկավարի կարծիքով, վիճակն ինչ-որ չափով կարող էին փրկել առատ տեղումները, բայց, հակառակի պես, վերջին ամիսներին Սեւանի ավազանում քիչ ձյուն եւ անձրեւ են տեղացել: Սեւանի տարածաշրջանում, օրինակ, անցյալ տարվա նոյեմբերին, 40 միլիմետր նորմայի փոխարեն տեղումները կազմել են ընդամենը 3 միլիմետր: Վերանորոգումը եւ սակավաջուր աշունն ու ձմեռը թույլ չտվեցին, որ Արփա-Սեւան թունելն աշխատի անհրաժեշտ ռեժիմով:

Սեւանն անհապաղ օգնության կարիք ունի: Թղթի վրա են մնացել առաջիկա տարիներին Սեւանի մակարդակը գոնե մի քանի մետրով բարձրացնելու մասնագետների շատ մշակումներ, որոնք նախատեսվում էին նրանում տեղի ունեցող ճահճացման, ջրիմուռների գոյացման եւ թթվածնային քաղցի երեւույթները դադարեցնելու նպատակով:

«Raksha» լվացանյութը վտանգավոր է առողջության համար

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի շուկաներում վաճառվող ու պետական հեռուստատեսությամբ գովազդվող իրանական արտադրության «Raksha» լվացանյութի օգտագործումը որոշակի վտանգ է ներկայացնում առողջության համար: Ինչպես տեղեկացրեցին «Հայպետստանդարտի» լրատվական ծառայությունից, կապտագույն այս մածուկի մեջ հայտնաբերվել են քլորակրային մանրէասպան միացություններ, որոնք կարող են վտանգավոր լինել, եթե մածուկով լվացված մակերեսը անմիջականորեն շփվի սննդամթերքի հետ: Խորհուրդ է տրվում խուսափել խոհանոցային ամանեղենի ներսի մակերեսը «Raksha»-ով մաքրելուց:

Եթե անհրաժեշտության դեպքում մածուկով մաքրման է ենթարկվել ամանեղենը, ապա այն հարկավոր է երկար ժամանակ պահել հոսող ջրի տակ:

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆԸ

Աչքդ թեքեցիր, բնակարանիդ տերը չե՞ս

Ստորեւ ներկայացնում ենք խմբագրությանը հասցեագրված մի նամակի համառոտ բովանդակությունը, որի հեղինակ Ռազմիկ Գրիգորյանը, դիմելով համապատասխան ատյաններին եւ աջակցություն չստանալով, ապավինում է... թերթի օգնությանը:

Ռազմիկ Գրիգորյանը 1973 թվականին ստացել է Գ. Նժդեհի փողոցի 32/1 շենքի թիվ 31 երեք սենյականոց բնակարանը, ուր ապրել է կնոջ՝ Գոհար Գաբրիելյանի, հաշմանդամ որդու եւ դստեր հետ:

1989 թ. ամուսինները բաժանվել են, սակայն բնակարանը եւ ունեցվածքը ժողդատարանի վճռով մնացել է ընդհանուր օգտագործման:

1993-ին Ռազմիկ Գրիգորյանը մեկնել է Մոսկվա՝ արտագնա աշխատանքի:

Օգտվելով նախկին ամուսնու բացակայությունից, կինը՝ Գոհար Գաբրիելյանը, համաձայնության գալով դստեր հետ, Շենգավիթի շրջանի ժողդատարանի միջոցով 1995 թ. մայիսի 25-ին սեփականացրել է նշված բնակարանն իր անունով: Ժողդատարանի վճռի մեջ նշված է, թե իբր նախկին ամուսինը համաձայնել է դրան, սակայն Ռազմիկ Գրիգորյանը ներկա չի եղել ժողդատարանի նիստին եւ գրավոր համաձայնություն չի տվել այդ գործարքին: Նա ենթադրում է, թե դատարանում իր փոխարեն խաբեությամբ ներկայացվել է ուրիշ մարդ:

Բնակարանն իր անունով այս կերպ սեփականացնելուց հետո Գոհար Գաբրիելյանն այն հապճեպ վաճառել է: Մոսկվայից 1996 թ. հունվարին վերադառնալուց հետո, Ռազմիկ Գրիգորյանը զարմանքով հայտնաբերել է, որ ինքն այլեւս բնակարան չունի եւ հաշմանդամ որդու հետ մնացել է փողոցում:

Արդարության հասնելու բոլոր փորձերը ձախողվել են: Գերագույն դատարանը, դատախազությունը, այլ մարմիններ հովանավորել են Գոհար Գաբրիելյանին եւ ուժի մեջ թողել ժողդատավոր Կարինե Ղազարյանի վճիռը:

«Հայաստանի ապագան մասնավոր ձեռներեցությունը եւ արտահանումներն են»

ԱՄՆ-ի դեսպանն այցելեց Շիրակի մարզ

Փետրվարի 20-ին աշխատանքային այցով Գյումրի եւ Շիրակի մարզ ժամանեց Հայաստանում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպան Պիտեր Թոմսենը: Այստեղ նա հանդիպեց մարզպետ Արարատ Գոմցյանի հետ, այցելեց արդյունաբերական եւ գյուղատնտեսական ձեռնարկություններ, առանձին բանկային, ուսումնական եւ այլ հաստատություններ: Ծանոթացավ մարզում մասնավոր ձեռներեցության զարգացման վիճակին եւ նրա ծավալման հնարավորություններին: Երեկոյան մարզպետարանում կազմակերպվեց մամուլի ասուլիս, որը սկսվելուց առաջ լրագրողներին բաժանվեց այցի մասին դեսպան պրն Թոմսենի հայտարարության գրավոր տեքստը: Բոլորը գիտեն, նշված է այս փաստաթղթում, որ Հայաստանի ապագան մասնավոր ձեռներեցության, հատկապես արտահանումների մեջ է: Մասնավոր հատվածի մեջ ներդրումները, ձեռներեցության զարգացումը եւ հայկական ապրանքի արտահանումը համարելով «դեպի պայծառ ապագա տանող ճանապարհ», դեսպանն իր ստացած տպավորությունն է հայտնում, որ Գյումրիում ապագան գուցե դանդաղ, բայց կերտվում է, եւ որ այստեղ մասնավոր ձեռներեցության նպաստավոր մթնոլորտ ստեղծելու համար հրաշալի հնարավորություններ կան:

«Ես տեսա արհեստավարժ կերպով գործող ֆինանսական մի կազմակերպություն «Շիրակինվեստբանկը», որն ընտրվել է Շիրակում ձեռնարկություններին վարկեր տրամադրելու համար, նշում է պրն Թոմսենը: Ես տեսա մասնավոր թռչնաբուծական մի ֆերմա, որը ամբողջ շրջանը սպասարկելու ներուժ ունի: Ես այցելեցի սեփականաշնորհված կոնդենսատորների գործարանը, որը վերականգնվում է ավերակներից եւ որը հույսով ենք կվերսկսի արտադրությունն ու արտահանումը մեկ տարվա ընթացքում: Սեփականաշնորհված գարեջրի գործարանը, որի արտադրանքը բոլորին քաջ հայտնի է, նույնպես սպասում է ներդրումների: «Տավրոս» կոշիկի ֆաբրիկան կոշիկի հետաքրքիր մոդելներ է մշակել եւ տեխնիկապես պատրաստ է ներդրումների շնորհիվ ընդլայնելու արտադրությունը...»: Այդ հայտարարության մեջ տեղեկացվում է, թե այս տարվա ընթացքում Հայաստանում ԱՄՆ-ի առաքելությունը սերտորեն կհամագործակցի Հայաստանի կառավարության հետ փոխանակման եւ տեխնիկական աջակցության ծրագրերի միջոցով Գյումրիում եւ Շիրակի մարզում մասնավոր ձեռներեցությունը խթանելու, շուկայական տնտեսության վերելքն ապահովելու նպատակով: Կիրականացվի նաեւ համագործակցություն համայնքի հետ կրթության ոլորտում:

Մոտավորապես այս ամենն էլ ներկայացվեց դեսպան Պիտեր Թոմսենի եւ մարզպետ Արարատ Գոմցյանի մամուլի ասուլիսում, որին մասնակցեցին նաեւ Գյումրիի քաղաքապետ Միքայել Վարդանյանը, դեսպանին ուղեկցող ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության, գյուղատնտեսության դեպարտամենտի, «Եվրասիա» հիմնադրամի, ամերիկյան Խաղաղության կորպուսի եւ այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Հարցուպատասխանի ժամանակ խոսվեց նաեւ ԱՄՆ-ի եւ Շիրակի մարզի քաղաքների միջեւ քույր քաղաքների հարաբերությունների ստեղծման, գյուղատնտեսության ոլորտի, պետական եւ ազատ մամուլի զարգացմանն ուղղված աջակցության ծրագրերի մասին: Լրագրողները տվեցին քաղաքական բնույթի, հատկապես ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման թեմային առնչվող բազմաթիվ հարցեր եւս, որոնց վերաբերյալ դեսպանն արտահայտեց ԱՄՆ կառավարության հայտնի դիրքորոշումները:

Ուշ երեկոյան պատվիրակությունն ուղեւորվեց Արթիկ:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
Գյումրի

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941. AT&T (3742) 151065.
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ /հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն /հեռ. 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

տեղական

Ինչպես հայտնի է, ԱԺ-ում երկու տարբեր հանձնաժողովներում մշակվում է Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրքը: Հանձնաժողովներից մեկը գլխավորում է ԱԺ փոխնախագահ Արա Սահակյանը, մյուսը՝ պետաիրավական հանձնաժողովի նախագահ Էդվարդ Եգորյանը: Մի կողմ թողնելով երկու հանձնաժողովների համաժամանակյա գործունեության նպատակահարմարության հարցը, առայժմ անդրադառնանք օրենսգրքի այն

ՆԱԽԱԳԻԾ

Բուժքույրե՞ր ընտրական հանձնաժողովներում

ՀՀ ընտրական օրենսգիրքը՝ շրջանառության մեջ

նախագծին, որը մշակվում է պետաիրավական հանձնաժողովում: Որպես միասնական ընտրական օրենսգիրք, այն կարգավորում է բոլոր մակարդակի ընտրությունները՝ ՀՀ նախագահի, Ազգային ժողովի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաեւ հանրաքվեները:

Օրենքի հաջորդ նորույթը վերաբերում է ընտրական հանձնաժողովների կազմավորման սկզբունքներին: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի եւ մարզային ընտրական հանձնաժողովների կազմում ընդգրկվում են ՀՀ այն քաղաքացիները, որոնք ունեն ընտրելու իրավունք եւ փաստաբանական գործունեության արտոնագիր, ինչպես նաեւ ԱԺ-ի ընտրություններում առնվազն 5 տոկոս ձայներ ստացած կուսակցությունների կամ նրանց միավորումների մեկական ներկայացուցիչները: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կազմում ընդգրկվում են ուսուցիչները, համայնքային ենթակայությունից դուրս գտնվող առողջապահական հիմնարկների բժիշկները եւ բուժքույրերը:

Մեր համոզմամբ, ընտրական հանձնաժողովների անդամների մասնագիտությունների ամրագրումը որպես սկզբունք, դառնում է օրենսդրական անհեթեթություն: Բացի այդ, հանձնաժողովների կազմում բժշկական ոլորտի աշխատակիցների ընդգրկումը ՀՀ քաղաքացիներին պարտադրում է... չհիվանդանալ ընտրությունների օրը կամ 3 օրվա ընթացքում առնվազն:

Ինչ վերաբերում է ԿԸՀ-ի կազմավորման սկզբունքին, ապա դրա համաձայն ԿԸՀ-ն կազմավորվում է 9 փաստաբան անդամներից եւ ԱԺ-ի ընտրություններում առնվազն 5 տոկոս ձայներ ստացած կուսակցությունների ներկայացուցիչներից: ԿԸՀ-ի փաստաբան անդամ դառնալու համար պետք է ներկայացնել փաստաբանական գործունեության արտոնագիր: Հայտ ներկայացրած փաստաբանների միջեւ անց է կացվում վիճակահանություն՝ ԿԸՀ-ի անդամ դառնալու համար: ԿԸՀ-ն ՀՀ նախագահի ընտրությունների նախնական արդյունքները հրապարակում է եռօրյա ժամկետում, իսկ յոթօրյա ժամկետում հրապարակում է պաշտոնական տվյալները:

Ասել է թե՝ 96 թ. նախագահական ընտրությունների ժամանակ իրեն վարկաբեկած այս սկզբունքը մնում է ուժի մեջ 7 օրվա համար՝ ծնելով մեծաքիվ հարցականներ:

Բացի տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններից, մյուս մակարդակի ընտրությունների հետ կապված վեճերը լուծում է սահմանադրական դատարանը:

Ինչ վերաբերում է վստահված անձանց, ապա նրանց իրավունք է վերապահված անարգել ծանոթանալ բոլոր ընտրական փաստաթղթերին, ընտրողների անձնագրերին, ընտրական ցուցակներին, ընդհանրապես հսկել ընտրական հանձնաժողովի ցանկացած գործողություն:

Հաշվի առնելով վստահված անձանց բռնարարքների ենթարկելու նախորդ ընտրությունների տխրահռչակ փորձը, թերեւս հարկ է, որ օրենքի նախագծի «վստահված անձինք» հոդվածում առանձին տողով ամրագրվի թեկնածուի վստահված անձի անձեռնմխելիության պահանջը:

Ինչ վերաբերում է ՀՀ նախագահի թեկնածուի առաջադրման իրավունքին, ապա այն վերապահվում է կուսակցություններին, կուսակցությունների միավորումներին եւ քաղաքական նախաձեռնությամբ հանդես եկող ՀՀ քաղաքացիներին (նախնական 1000 ստորագրությամբ): Թեկնածուական առաջադրման համար պարտադիր են առնվազն 25 հազար ընտրողների ստորագրությունների առկայությունը համապատասխան պաշտոնաթերթիկներում: Թեկնածուի առաջադրման ընտրական գրավը 2 մլն դրամ է կազմում:

Նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու համար թեկնածուներին տրվում է 30 րոպե տեւողությամբ անվճար ուղիղ հեռուստաեթեր, վճարովի հիմունքներով ոչ ավել, քան 120 րոպե: Նախագահի ընտրությունը ցանկացած փուլում կարող է անվավեր ճանաչվել, եթե ա) որեւէ թեկնածուի օգտին տրված ձայների քանակի վրա ազդող անճշտությունների չափը գումարային առումով էապես ազդում է ընտրությունների արդյունքի վրա, եւ հնարավոր չէ վերականգնել ընտրության իրական արդյունքները, ըստ այդմ պարզել ընտրված թեկնածուին, բ) ընտրության նախապատրաստման եւ անցկացման ընթացքում տեղի են ունեցել ընդհանուր, հավասար, ուղղակի ընտրական իրավունքի կամ քվեարկության գաղտնիության այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել ընտրության արդյունքի վրա:

Կարծում եմ, այս վերջին կետը հարկավոր է ավելի բացել, մանավանդ որ տարաբնույթ, կոպիտ օրինախախտումների փորձ հուլիսի 5-ից ի վեր Հայաստանում, ցավոք, բավականին կուտակվել է, եւ հենց որոշակի օրինախախտումների ամրագրմամբ դրանց իրականացման հնարավորությունը պետք է բացառել:

ՀՀ ընտրական օրենսգրքի նախագծում կան առանձին գլուխներ Ազգային ժողովի եւ հանրաքվեի վերաբերյալ: Օրենսգիրքը դեռ նոր-նոր է դրվում շրջանառության մեջ, եւ դրան անդրադառնալու հնարավորություններ, կարծում եմ, կունենանք:

ՆԱԻՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Արցախյան թեմը՝ չքավոր ընտանիքներին

Ծայրաստիճան աղքատության մեջ հայտնված ընտանիքներին օգնելու նպատակով ԼՂՀ ԱԺ «Արդարություն» խմբակցության նախաձեռնած միջոցառմանը միացավ նաեւ Արցախյան թեմը: Օրերս թեմի առաջնորդ Պարգեւ եպիսկոպոս Մարտիրոսյանը ԼՂՀ ազգային բանկում բացված հիմնադրամի հաշվարկային հաշվին է փոխանցել 700000 դրամ:

Հանդես գալով հեռուստատեսությամբ, ԼՂՀ ԱԺ խոսնակը շնորհակալություն է հայտնել բոլոր նրանց, ովքեր մասնակից են միջոցառմանը, մասնավորապես ՀՀ ԱԺ մի խումբ պատգամավորների: Միաժամանակ նա ափսոսանքով հայտնեց, որ հանգանակությանը չեն մասնակցել քաղաքական կուսակցություններն ու կազմակերպությունները: Խոսնակը նաեւ տեղեկացրեց, որ հանգանակված գումարները կտրամադրվեն ոչ թե չքավոր, այլ ծայրաստիճան չքավորության եզրին ապրող ընտանիքներին: Թեպետ այսօր ԼՂՀ-ում չքավորների եւ ծայրաստիճան չքավորների միջեւ սահմանը չափազանց պայմանական է:

Վ. Ա.

Հայ նախկին գործակալը դատի է տալիս ԿՀՎ-ին

Հենվելով երեւանյան «Սնարք» լրատվական գործակալության տեղեկությունների վրա, Բոստոնի «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթն իր փետրվարի 15-ի համարում գրում է, որ Հայաստանի ՊԱԿ-ի եւ միաժամանակ Մ. Նահանգների ԿՀՎ-ի ներկայացուցիչ Նորայր Գրիգորյան անունով մի հայ մտադիր է Կենտրոնական հետախուզական վարչությանը դատի տալ՝ վնասների հատուցում պահանջելու նպատակով:

«Սնարքի» հետ հարցազրույցի ժամանակ Գրիգորյանն ասել է, որ կոմունիստական վարչակարգի դեմ ԿՀՎ-ի հետ համագործակցել է անհատույց: Իր համագործակցությունը, սակայն, բացահայտվել է ԽՍՀՄ գաղտնի ոստիկանության կողմից 1975 թվին, որի հետեւանքով ձերբակալվել է եւ դատապարտվել 12 տարվա բանտարկության: Իր բացահայտման համար նա մեղադրում է ԿՀՎ-ին: Գրիգորյանը փորձել է հետագայում պարզել, թե որն է իր մեղքը եւ ինչու է ազատվել այդ վարչությունում ծառայելուց, բայց այդ ջանքերը նրան առաջնորդել են մեկ այլ ձերբակալության՝ այս անգամ արդեն Հոլիվուդում, որտեղ բանտարկված է մնացել մեկ տարի եւ ութ ամիս: Նրա կարծիքով, իր մեղքն այն է, որ հրաժարվել է համագործակցել ԿՀՎ-ի հետ ընդդեմ նորանկախ Հայաստանի Հանրապետության: «Ես չեմ վախենում բաց դատավարությունից», ասել է նա, ավելացնելով, որ ըստ մասնագետների, իր կրած վնասի հատուցումը պետք է կազմի 3-5 միլիոն դոլար:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Պարզաբանում է ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունը

«Ազգ» օրաթերթի 1997 թվականի փետրվարի 18-ի համարում հրապարակված «Րաֆֆի Կ. Հովհաննիսյանի քաղաքացիության անավարտ ոդիսականը» հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ Ր. Կ. Հովհաննիսյանի ՀՀ քաղաքացիություն ստանալու դիմումը չի հաստատվել ՀՀ նախագահին առընթեր քաղաքացիության հարցերի հանձնաժողովի կողմից:

Տեղեկացնում ենք, որ ՀՀ նախագահի աշխատակազմում ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարությունից՝ Ր. Կ. Հովհաննիսյանի ՀՀ քաղաքացիություն ստանալու դիմումի վերաբերյալ ընդունված կարգի համաձայն որեւէ փաստաթուղթ չի ստացվել: Ուստի ՀՀ նախագահին առընթեր քաղաքացիության հարցերի հանձնաժողովը չէր կարող քննարկել, առավել եւս հաստատել կամ չհաստատել Ր. Կ. Հովհաննիսյանի դիմումը:

ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ներման, քաղաքացիության, պարգեւների եւ կոչումների բաժնի վարիչի պաշտոնակատար Ջեմմա Հակոբյանը «Ազգի» փետրվարի 18-ի նշված հրապարակումից հետո ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության ԱՎ վարչության քաղաքացիության, անձնագրային հսկողության եւ արտոնագրային ծառայության բաժնի վարիչ Տիգրան Ղուլյանից տեղեկացել է, որ Ր. Կ. Հովհաննիսյանի դիմումին ընթացք չի տրվում միայն այն պատճառով, որ Ր. Կ. Հովհաննիսյանի ներկայացրած ինքնակենսագրությունը չի համապատասխանում ընդունված ձեւին, որի մասին նա տեղեկացվել է, սակայն դեռեւս նորը չի ներկայացրել: Անավարտ փաստաթղթերի փաթեթը, բնականաբար, չի ուղարկվել նախագահի աշխատակազմ:

Ուստի տարակուսանք է հարուցում «Հաղորդագրություն առանց մեկնաբանության» խորագրի ներքո հրապարակված «Րաֆֆի Կ. Հովհաննիսյանի քաղաքացիության անավարտ ոդիսականը» հրապարակումը, որը նպատակ ունի պատրանք ստեղծելու, թե Ր. Հովհաննիսյանը առանձնահատուկ բացասական վերաբերմունքի է արժանանում:

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Նախատեսված երեք շենքերից չի շահագործվել ոչ մեկը

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Անցած տարի մայրաքաղաքում իրացած բնակելի շենքերից եւ ոչ մեկը չի հանձնվել շահագործման: Համաձայն Երեւանի քաղաքապետարանից ստացված տեղեկատվության, շենքերի ամբողջական կառուցումը չի ավարտվել ֆինանսական միջոցներ չունենալու պատճառով: Այդ նպատակի համար պետբյուջեից նախատեսված գումարների մի մասը ժամանակին չի հատկացվել: Ըստ տեղեկատվության, այս տարի մայրաքաղաքում չի նախատեսվում նոր բնակելի շենքերի կառուցում: Հանրապետության այս տարվա բյուջեի հատկացումից հետո նախատեսվում է ավարտել անցած տարի մասնակիորեն կառուցված երեք շենքերի շահագործումը:

Շվեբիշգմունդի Մայերը

Ո՞ւմ են մարդիկ ավելի շատ հիշում. բարերարների՞ն, առաքինի, լավ մարդկա՞նց, թե՞ քալանչիներին ու ավազակներին: Եթե մի ստահակ գազանաբարո որեւիցե արարք կատարի, իսկույն աշխարհի թերթերը, ռադիոն ու հեռուստատեսությունը կհայտնեն այդ մասին եւ ամեն ինչ կանեն, որ դեմքով ճանաչենք այդ ավազակին: Իսկ լավություն անողներին, բարի գործի հեղինակներին չենք ճանաչում, չենք հիշում: Օրինակ, արդյո՞ք հաճախակի ենք հիշում այն այլազգիներին, որոնք օգնել, փրկել են հայերին, կամ հայանպաստ ծրագրեր են առաջարկել: Նրանց, ովքեր չվախենալով դժվարություններից, մեզ օգնության հասան, ապրեցին մեր սարսափելի կենցաղով, մեր կողքին են եւ օգնության ձեռք են մեկնում մեզ այսօր, երբ մենք դրա կարիքն ունենք:

Գերմանիայի Բադեն Վյուրտեմբերգ երկրամասի Շվեբիշ Գմունդ մեզ ոչինչ չասող անունը կրող փոքրիկ քաղաքի բնակիչ է 72-ամյա Գերհարդ Մայերը, նախկին զինվորականն ու սահմանապահը, նաեւ Շվեբիշ Գմունդի քաղաքագլուխը, Բադեն Վյուրտեմբերգի լեռնափրկարարների միության նախկին, այժմ՝ պատվավոր նախագահը, Կարմիր խաչի երկրամասի մասնաճյուղի կամավորներից մեկը: Այժմ արդեն թոշակառու Գերհարդ Մայերը 88 թվականի երկրաշարժից հետո եկավ Հայաստան, սիրեց երկիրն ու ժողովրդին ու դարձավ նվիրյալ: Նրա ջանքերի շնորհիվ էր, որ փրկարարական «Սպիտակ» ջոկատի անդամներից շատերը հնարավորություն ստացան մարզվել ու վարժեցնել Գերմանիայում, որտեղից հետո իրենք էլ մարզեցին մյուսներին: Գերհարդ Մայերի միջնորդությամբ Գերմանիայի Կարմիր խաչից ստացված միջոցների շնորհիվ է «Սպիտակ» ջոկատը ձեռք բերել ավտոմեքենաներ, տնակներ, գործիքներ ու գույք եւ դարձել տարածաշրջանի լավագույն փրկարար ջոկատը:

Երբ 94-ի աշնանը Մայերը հերթական անգամ եկավ Հայաստան ու տեսավ, թե ինչ սարսափելի պայմաններում պետք է ձմեռն անցկացնի մեր ժողովուրդն ու հատկապես նրա սոցիալապես անապահով մասը, Հայաստանի միայնակ ծերերին ու ծայրահեղ կարիքավոր մարդկանց օգնելու կոչով հանդես եկավ երկրամասի տեղական թերթում ու ռադիոյով: Այդ տարի Մայերին հաջողվեց որոշ գումար հավաքել եւ գալով Հայաստան, Բրյուսովի անվան ինստիտուտի ճաշարանում 94-ի դեկտեմբերից մինչեւ 95-ի մարտ ամիսն ընկած ժամանակահատվածում 200-240 մարդու ապահովել տաք ճաշով: Այդ գործում նրան մեծապես օգնեցին Հայաստանի ԿԽ-ի կամավորները: 95-ի ձմռանը Գերհարդ Մայերին հաջողվեց ընդլայնել իր գործունեությունը, եւ ֆիզիկայի ինստիտուտի տարածքում գտնվող Գիտնականների տանը բացվեց երկրորդ բարեգործական ճաշարանը: Բացի այդ, Մայերը Հայաստան բերեց ավտոմեքենաներ, որոնք նվիրեց ՀԿԽ-ին: 96-97-ի ձմռանը վերը նշված 2 ճաշարաններից 520 մարդ է արդեն օգտվում: Այս տարի օգտագործելով ԳԿԽԸ-ի երիտասարդական բաժնի տրամադրած միջոցները, հնարավոր դարձավ օգնել նաեւ երեխաներին. Սեբաստիայի թ. 159 կրթօջախի՝ 115, ֆիզիկայի ինստիտուտի տարածքի՝ 40 եւ թիվ 36 մանկապարտեզի 80 երեխաներ տաք նախաճաշեր են ստանում: Իհարկե, այն ամենն, ինչ անում է Շվեբիշգմունդի Մայերը, անում է որպես գերմանական Կարմիր խաչի ներկայացուցիչ եւ ԳԿԽԸ-ի եւ ՀԿԽԸ-ի համագործակցությամբ: Ի դեպ, Մայերը Հայաստանի կառավարության կողմից պատվոգիր է ստացել եւ ՀԿԽԸ-ի պատվավոր անդամ է: Տեսնելով, թե Երեւանի փողոցներում որքան են շատացել օտար ավտոմեքենաները, Մայերը երազում է բարեգործության իր էստաֆետը հանձնել մեր նորաթուխ մեծահարուստներին, սակայն ապարդյուն: Այդպիսիք գերադասում են ճոխ քեֆերում ահռելի «շաբաշներ» տալ, ավտոմեքենաներ ու տներ գնել, ճանապարհորդել ու սիրուհիներ պահել եւ միաժամանակ, եթե հաջողվի... օգտվել արեւմտյան բարեգործությունից: «Հայկական ավիաուղիներ» ընկերությունն է միայն, որ համաձայնել է օգնել ծրագրին եւ շուրջ 250 կգ բեռ է անվճար տեղափոխել Հայաստան: Կարող էին օգնել նաեւ մյուսները... Կարող էին, սակայն չեն օգնում: Իսկ անխոնջ Գերհարդ Մայերը փետրվարի 19-ին նորից է ժամանել Երեւան, որպեսզի տեսնի, թե էլ ինչով կարող է օգնել իրեն սիրելի դարձած հայերին ու Հայաստանին:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հրատապ

ՕՐԱԿԱՐԳԻ ԽՆԴԻՐ

Վարչական անձնակազմի գնահատման, ընտրության եւ խորհրդատվության կենտրոն

Հանրապետությունում իրականացվող տնտեսական բարենորոգումների եւ ժողովրդավարական վերափոխումների խորացման պայմաններում առաջանում եւ զարգանում են իշխանության նոր կառույցներ, մանր եւ միջին ձեռնարկություններ, ոչ կառավարական եւ հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր ֆիրմաներ եւ ընկերություններ, հոլդինգներ եւ կոնցեռններ, բաժնետիրական ընկերություններ, որոնց կառավարումը պահանջում է հատուկ գիտելիքներ եւ պատրաստվածություն: Հետեւաբար, անհրաժեշտ է ժամանակի պահանջների մակարդակով կառավարման աշխատանքները վարելու ունակ բարձր ուժերի մշտական ներհոսք: Չնայած Հայաստանում ղեկավար մասնագետների բավական ներուժի առկայությանը (հիմնականում հին դպրոցի եւ կոփվածության), գործնականում հազվադեպ է հաջողվում ժամանակակից կադրային տեխնոլոգիաներ օգտագործել, ձեռնարկություններում եւ կազմակերպություններում ստեղծել համախոհների անձնախմբեր, որոնք կարող են շուկայական մրցակցության պայմաններում աշխատել որակով եւ արդյունավետ: Այս առումով հատկապես հրատապ են վարչական անձնակազմի, պետական ծառայողների ընտրության, տեղաբաշխման եւ խորհրդատվության խնդիրները:

Հասունացած հարցերի շարքում է հանրապետությունում վարչական տարբեր մարմինների միջեւ գործառույթների նպատակահարմար բաշխումը: Իրականում միշտ չէ, որ դրանց բաշխումը արդարացված է, երբեմն որոշ գործառույթների իրականացման համար չկան հստակ ստորաբաժանումներ, կամ էլ այդ մարմինները չունեն դասական կարգավիճակ, համալրված չեն որակյալ մասնագետներով: Արմատական բարելավման կարիք են զգում կադրային քաղաքականության ծրագրավորումը եւ կանխատեսումը: Ինչպես նշում են նպատակային ուսուցման անհատական ծրագրեր կազմելու հարցում.

5) տնտեսական բարեփոխման առաջարկությունների, եւ միջոցառումների նախագծերի փորձաքննություն կադրային ապահովման տեսանկյունից, ինչպես նաեւ ռեգիոնալ ու ճյուղային կադրային ծրագրերին աջակցելու առումով: Օգնություն ժամանակակից կադրային տեխնոլոգիաների իրականացման հարցում.

6) ղեկավարների համար առողջարարական եւ վերականգնողական համակարգերի մշակում: Արտակարգ եւ սթրեսային պայմաննե-

Համակարգի գնահատողական նյութերում զետեղված հատկանիշների, գիտելիքների, կարողությունների եւ ունակությունների ցանկը հարաբերաբար որոշվում է աշխատողների պրոֆեսիոգրամներով:

Բացի այդ, համակարգում կիրառվում են աշխատողների հետ անհատական զրույցների մեթոդներ, որոնք թույլ են տալիս բացահայտելու, թե անձամբ իրենց վստահված տեղամասերում ի՞նչ է արվել 2.5-3 տարվա ընթացքում աշխատանքի կատարելագործման ուղղությամբ, բնավորության ի՞նչ գծեր են հատուկ նրանց որպես ղեկավարներ եւ ան-

ցասերը. կադրերի ընտրության գործում հանրապետությունում գերակշռում են ոչ թե գիտական մեթոդները, այլ անձնական կապերը, ծանոթությունը, խնամիությունը, կաշառակերությունը եւ այլն, որի հետեւանքով կոռուպցիան իշխանության կառույցներում զարգանում է, իսկ երկրի բնակչությունը հասարակությունը կորցնում է հավատը պետական հաստատությունների եւ ժողովրդավարության սկզբունքների նկատմամբ: Այս խնդիրների լուծումը կարեւոր է կառավարման բոլոր մակարդակների համար՝ սկսած պետականից մինչեւ առանձին թեկուզ ամենափոքր ձեռնարկությունը:

Հանրապետությունում ժամանակակից կադրային տեխնոլոգիաների ներմուծմանն ու զարգացմանը նպաստելու նպատակով առաջարկվում է ստեղծել վարչական անձնակազմի գնահատման, ընտրության եւ խորհրդատվության կենտրոն: Կենտրոնի գործունեությունը պետք է նպատակաուղղվի հետեւյալ խնդիրների լուծմանը.

1) տեղական եւ արտասահմանյան կենտրոններում կառավարման ասպարեզում աշխատելու համար պատրաստված հայ մասնագետների մասին տվյալների էլեկտրոնային շտեմարանի ստեղծում եւ համալրում: Շահագրգռված ձեռնարկություններին, ֆիրմաներին, բաժնետիրական ընկերություններին եւ այլոց համապատասխան կադրերի մասին տեղեկատվության տրամադրում: Վարչական անձնակազմի ստեղծագործական, մտավոր եւ մասնագիտական ընդունակությունների մասին տեղեկությունների ուսումնասիրում եւ մշակում.

2) վարչական անձնակազմի եւ ղեկավարների անձնային ու գործնական հատկանիշների համալիր գնահատման եւ ինքնագնահատման նպատակով հարցումների անցկացում էլեկտրոնային հարցաթերթերի եւ հատուկ տեստերի օգնությամբ.

3) խորհրդատվություն բոլոր մակարդակների վարչական անձնակազմի ընտրության եւ տեղաբաշխման հարցերում: Ընտրված կարիերայում հաջողության կանխատեսում եւ խորհրդատվական օգնություն կարիերայի իրականացման հարցում.

4) կառավարման գործունեության համար անհրաժեշտ ունակություններ ցուցաբերած երիտասարդ մասնագետների ընտրում, օգնություն րում ղեկավարների աշխատունակության վերականգնման մեթոդների կիրառում.

7) մեթոդական երաշխավորությունների հրատարակում վարչական անձնակազմի որակավորման, ընտրության եւ տեղաբաշխման հայրենական եւ արտասահմանյան փորձի լավագույն նմուշների փորձաքննության ու հետազոտման հիման վրա.

8) մասնագիտացված էլեկտրոնային գրադարանի ստեղծում եւ տարածում վարչական անձնակազմին աջակցելու եւ նրա արդյունավետ գործունեությունն ապահովելու համար:

Արդի փուլում կադրային քաղաքականության իրականացման գործում մեծ նշանակություն են ձեռք բերում ժողովրդավարական սկզբունքները, որոնց էությունը այս կամ այն ղեկավարի մասին անձնախմբի, կոլեկտիվի կարծիքը հաշվի առնելն է: Եվ ինքը ղեկավարն էլ պետք է իմանա, որ իր աշխատանքն, առաջին հերթին, գնահատվում է անձնախմբի, կոլեկտիվի կողմից, եւ որ վերջիններս իրավասու են որոշելու իր ճակատագիրը, մասնագիտական կարիերան:

Այս նպատակով նախատեսվում է կիրառել վարչական անձնակազմի գնահատման ժամանակակից արեւմտյան մեթոդները, ինչպես նաեւ համաշխարհային պրակտիկայում առաջին անգամ մշակված կոմպյուտերային մոդելավորման եւ վարչական անձնակազմի հատկանիշների համալիր գնահատման «Որոնում» համակարգը (Հայաստանի հանրապետական հեռահաղորդակցման տեղեկատվական-հաշվողական «Որոնում» կենտրոն), որը թույլ է տալիս.

- սեղմ ժամկետներում ժամանակակից տեխնոլոգիայով իրականացնել կառավարման անձնակազմի որակավորումը եւ ընտրությունը, առաջադրումը եւ տեղաբաշխումը.
- ստեղծել շուկայական մրցակցության պայմաններում արդյունավետ եւ որակով աշխատելու ունակ համախոհների անձնախումբ.
- բացահայտել վարչական անձնակազմի գործունեության արդյունավետության բարձրացման հեռանկարները.
- ընտրել գործունեության կոնկրետ ուղղություններով վարչական անձնակազմի որակավորման բարձրացման վերապատրաստման եւ ուսուցման արդյունավետ ուղիները.

հատներ, ո՞ր հմտությունների եւ կարողությունների զարգացումն է առանձնակի ուշադրություն պահանջում, մասնագիտական գործունեությունում եւ անձնական վարքագծում ի՞նչ թերություններ է անհրաժեշտ հաղթահարել:

Այնուհետեւ տվյալների շտեմարանում գրանցելու համար լրացվում են գնահատման եւ ինքնագնահատման թերթիկները, որոնք պատկերացում են տալիս աշխատողի յուրահատկությունների մասին, այդ թվում, ի վիճակի՞ է նա ինքնաքննադատաբար գնահատելու իր գործերն ու արարքները:

«Որոնում» համակարգի կոմպյուտերային հարցման եւ գնահատման արդյունքների երկխոսական գրաֆիկական վերլուծման յուրօրինակ մեթոդիկան միեւնույն ժամանակ թույլ է տալիս ձեւավորելու կոլեկտիվների, նրանց ղեկավար մարմինների եւ իրենց ղեկավարների ակնառու, ամբողջացված հատկանիշների դիմանկարային պատկերները:

Դիմանկարային պատկերը մի կոր է, որն արտացոլում է հատկանիշների բաշխումը ըստ ասված «ձայների» քանակի եւ կառուցվում է ընտրության պրոցեսը նմանակող կոլեկտիվի հարցման տվյալների մշակման արդյունքում: Ղեկավարների գծանկարչական դիմանկարն, իր հերթին, հնարավորություն է տալիս հեշտությամբ եւ արագորեն առանձնացնել ղեկավարների յուրահատկությունները, նշել դրանց փոփոխությունների հարաշարժը, կանխատեսել կոնֆլիկտային իրավիճակների հնարավորությունը (հաշվի առնելով սոցիալ-հոգեբանական մթնոլորտը կոլեկտիվում), իրականացնել հատկանիշների արդյունավետ վերլուծություն եւ համադրություն կառավարման որոշակի խնդիրների պահանջով («որոնում ըստ խնդրի») եւ թեկնածուների հատկանիշների համեմատություն:

Համակարգն արդյունավետ է նաեւ վարչական անձնակազմի տվյալների շտեմարանի ստեղծման եւ ավտոմատ համալրման, մասնագիտական որակավորման մոդելների նախագծման եւ ընտրությունների արդյունքների կանխատեսման խնդիրների համար:

ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆՅԱՆ
Տնտեսագիտության դոկտոր, տեխնիկական գիտությունների թեկնածու
ԳԱՅԱՆԵ ՄԵՐՈՅԱՆ
Տնտեսագետ

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ազատ շուկան դեռ չի ազնվացրել առեւտրականին

Կամ ո՞րն է պետության դերն առեւտրի մեջ

Նախկին տոտալիտար ռեժիմի պայմաններում, երբ չկար ազատ շուկա, առքուվաճառքի եւ ամեն ինչի կարգավորողը պետությունն էր՝ իր վարչահրամայական ու պլանավորված մեթոդներով, բացակայում էր նաեւ բնակչության մարդավարի սպասարկումը, ազնիվ մրցակցությունը եւ մարդկանց հարաբերություններում կատարելության հասնելու ձգտումը: Ապրանքների մեծ մասը դեֆիցիտ էր, եւ հերթերը «ուտում» էին մարդկանց: Սա, իհարկե, այն ծայրահեղությունն էր, որը մեծապես վիրավորում էր մարդկային արժանապատվությունը, ճնշում բիզնեսի հակում ունեցողի անհատական նախաձեռնությունը, հիվանդագին դարձնում մարդու հոգեբանությունը: Չգրված մի օրենք գոյություն ուներ՝ «այն, ինչ օրենքով չէր արգելվում, բայց դեռ օրենքով չէր թույլատրվում», դրանով զբաղվելը վտանգավոր էր: Թվում է, թե գործում էր ոչ թե անմեղության կանխավարկածը, այլ մեղավորության կանխավարկածը: Եվ մարդը նույնիսկ անշառ, անվտանգ որեւէ առեւտրի գործ ձեռնարկելու ժամանակ անընդհատ պետք է ապացուցեր իր անմեղությունը եւ ոչ թե հակառակը՝ ապացուցեին նրա մեղքը: Օրինակ, վտանգավոր էր ծաղկի եւ սնկի «գործ» անելը (չգիտես ինչու կարելի էր մոշի եւ ելակի գործ անել, իսկ ծաղկի եւ սնկի՝ ոչ), մի շարք նկատառումներից ելնելով, արգելվում էր փողոցներում կամ շուկաներում ծուկ, տնական օղի կամ գինի վաճառելը եւ այլն: Իրավապահ մարմինները առավել խիստ էին հետապնդում վերավաճառողներին: Բանը հասել էր այն աստիճանի անհեթեթության, որ շուկաներում վաճառողներից տեղեկանք էին պահանջում գյուղխորհրդի կնիքով՝ վաճառվող ապրանքը իր սեփակա՞նն է, թե՞ ոչ: Մի խոսքով, պետական ապարատը ամեն ինչ վերցրել էր իր վրա եւ որեւէ լրացում կամ միջնորդություն իր գործերում չէր հանդուրժում: Դե, մարդիկ էլ ստիպված հարմարվում էին, որ կարողանային մի կերպ «ջրի երեսին» մնալ: Այդ հարմարվելը, սակայն, իր կնիքը թողեց մեր առեւտրականների հոգեկերտվածքին եւ վարքագծին: Խանութներում համատարած թերակշռում եւ խաբում էին, մարդիկ դարձել էին շողոքորթ, զգուշավոր, ստախոս, թաքուն վերավաճառելու եւ այլ կեղտոտ գործարքներ կատարելու ունակ: Արգելված պտուղը քաղցր էր, մարդիկ դրան հասնում էին զանազան մեքենայությունների միջոցով, պետությունն էլ հնարավորությունների սահմաններում պայքարում էր այդ երեւույթների դեմ, սակայն կաշառակերության, հովանավորչության, նոմենկլատուրայի անձեռնմխելիության եւ քրեականացվածության տարածումները ակնհայտ էին դարձել եւ մահաբեր վախճան էին խոստանում ռեժիմին: Այդպես էլ եղավ: Կատարվեց այն, ինչը մեզնից շատերը չնկատեցին: Պետական մահակը մի կողմ նետվեց, եւ նրա տեղում առաջացավ մի մեծ դատարկություն, որը մեծ արագությամբ լցվեց այն նույն «արժեքներով», որոնք գտնվում էին մահակի հարվածների տակ: Ժողովուրդն ասում է. «Կաթկթոցի տակից դուրս եկանք, ընկանք ծորոցի տակ»: Այսօր արդեն գործում է տրամագծորեն հակառակ մոտեցումը՝ «այն, ինչ չի արգելվում օրենքով, թույլատրվում է»: Հայ առեւտրականը ազատ շունչ քաշեց եւ հիմա խելքին ինչ որ փչի, կարող է անել:

Շուկայական ազատության տիրույթներում դեռ տեղ չեն գտել բիզնեսին ուղեկցող մարդկային արժեքները՝ ազնվությունը, բարեհաճությունը, մեծահոգությունը, վաճառող-գնորդ, արտադրող-սպառող հարաբերությունների փոխադարձ հարգանքը եւ վստահությունը: Նոր կյանքին հարմարվելու առանցքի շուրջը ավելի են ընդգծվել առեւտրական խաղի բացասական գծերը՝ խաբելը, թերակշռելը, փչացած եւ անպետք ապրանքները (նույնիսկ առողջության համար վտանգավոր ժամկետանց դեղերը, սննդամթերքը) մարդկանց վաճառելը եւ այլն:

Անիմաստ է սույն հոդվածի սահմաններում խոսք բացել առեւտրի ոլորտում հարկային քաղաքականություն իրականացնելու մասին: Հարկային քաղաքականության օրենքները եւ կանոնակարգը եթե առաջ տեղ ունեին դրանք իրականացնողների սեղանի մի անկյունում, ապա այսօր իջել եւ տրորվում են նրանց կրունկի տակ: Նրանք թքել են բյուջեի վրա էլ, օրենքների վրա էլ: Շուկաներում եւ առեւտրական մյուս կետերում գործում է բացառապես հսկիչների կամայականությունը, որոնց գործունեությունը, ինչ խոսք, բավականին կազմակերպված հսկվում է անտեսանելի մագնատների կողմից: Ստվերային այս ճահիճն է, որը նպաստել է գների ահավոր աճին եւ ապրանքների համատարած թերակշռմանը: Թերակշռումն առաջ հատուկ էր միայն պետական կրպակներին եւ խանութներին, այսօր մտել է նաեւ «ազատ» շուկա: Վերավաճառողի հոգեբանությունն է դա: Նորքի զանգվածի շուկայի կրպակներից մեկում ընկերոջս հետ շաքարավազ գնելուց հետո պարզվեց, որ հինգ կգ-ի մեջ 900 գրամ պակաս էր, թեպետ կշեռքի սլաքը «ճիշտ» էր ցույց տալիս, եւ կշռաքարերն էլ կարծես պետական արտադրության էին: Օրեր առաջ Շիլաչիի շուկայի դրսի շարքի կրպակներից մեկից գնեցի 1 կգ աղացած միս, որը, պարզվեց, 820 գրամ էր: Բանը հասել է այնպիսի անհեթեթության, որ զանգվածային լրատվության միջոցներով, նաեւ ռադիոյով եւ հեռուստատեսությամբ գովազդվում է, որ այսինչ, այնինչ խանութի կամ արտադրողի կշեռքը ամենաճիշտ կշեռքն է: Փաստորեն, ի լուր Հայաստանի բոլոր քաղաքացիներին հայտարարվում է, որ մեր առեւտրի կետերում կշեռքները ճիշտ չեն, կամ ամենալավ կոնյակը կոնյակի գործարանինն է եւ այլն: Իսկ կեղծված կոնյակների, պղտոր գինիների, կասկածելի օղիների արտադրությունների իրավունքը ո՞վ է տալիս: Քանի-քանի դեպքեր են եղել, երբ անհայտ օղուց մարդիկ թունավորվել են եւ նույնիսկ մահացել: Եվ եթե առաջվա թերակշռման չափը մի 20-30 կոպեկ էր կազմում, ապա այսօրվա թերակշռումները հարյուրավոր եւ հազարավոր դրամներով են չափվում, որը մի կերպ օրը քարշ տվող ժողովրդի համար անչափ մեծ հարված է: Ո՞վ է վերահսկում վերջապես կշեռքները եւ կշռաքարերը, ապրանքների որակը եւ հենց վաճառողի բժշկական իրավունքը՝ Հայպետստանդա՞րտը, առողջապահության նախարարությո՞ւնը, թե՞ հարկահավաք ոստիկանները: Ո՞րն է հայպետստանդարտի դերը այսօր, երբ խախտված են չափման բոլոր միավորները: Պարզվում է, որ ազատ շուկան ընդամենը պատռել է մարդկանց քրեական եւ գիշատչային հակումների զսպաշապիկը: Պետությունը ոչ մի բան չի վերահսկում՝ վախենալով դեմոկրատիայի եւ մարդու ազատության սկզբունքների խախտումի՞ց: Դե նա ինչպես պետք է վերահսկի այդ երեւույթները, երբ պետական փռերի արտադրած հացի յուրաքանչյուր կգ-ը կշռում է 750-800 գրամ: Մասնավոր առեւտրականնե՞րն են ընդօրինակում պետությունից, թե՞ պետությունը՝ մասնավորներից: Պարզ է միայն՝ տուժում է մեր տառապյալ ժողովուրդը:

Կապիտալիզմի զարգացման սկզբնական փուլում իշխում էին անմարդկայնությունը, դաժանությունը, բարոյազրկությունը, հարստանալու գիշատչային մոլուցքը: Մի՞թե մենք նույնպես պետք է պարտադիր հաղթահարենք այդ փուլերը: Ախր, մենք փոքր ենք, մեզնից ոչինչ չի մնա: Ինչպես ռուսներն են ասում, «անտառը կտրում ես, տաշեղները թռչում են»: Մի՞թե պարտադիր է ամեն անգամ ծովի ամբողջ ջուրը խմել՝ նրա աղիությունը զգալու համար:

ՎՅԱՉԵՍԼԱՎ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՖՐԱՆՍԻԱ

Լրացավ դիվանագիտական հարաբերությունների հինգ տարին

1997 թ. փետրվարի 24-ին լրանում է Հայաստանի եւ Ֆրանսիայի դիվանագիտական կապերի հաստատման հինգերորդ տարին։ Իհարկե, հայ-ֆրանսիական տնտեսական, մշակութային կամ գիտական կապերը չեն սահմանափակվում այդ տարիներով։ Բայց հատկապես 1992 թ.-ի հունվարի 3-ից հետո, երբ Ֆրանսիան պաշտոնապես ճանաչեց Հայաստանի անկախությունը, եւ հաստատվեցին դիվանագիտական հարաբերություններ, ավելի ընդարձակվեց պաշտոնական համագործակցության շրջանակը։ 1992 թ.-ի մարտին Երեւանում բացվեց Ֆրանսիայի դեսպանությունը, իսկ նույն թվականի սեպտեմբերից Փարիզում սկսեց աշխատել Հայաստանի դեսպանությունը։ Առաջին լուրջ քայլը կատարվեց մեկ տարի անց, երբ 1993 թ.-ի մարտի 12-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը Փարիզում ստորագրեցին երկու երկրների փոխըմբռնման, բարեկամության եւ համագործակցության մասին միջպետական պայմանագիրը։ Այնուհետեւ, անցած չորս տարիների ընթացքում, երկու երկրների միջեւ ստորագրվեցին մի շարք պայմանագրեր, համաձայնագրեր, որոնք ընդգրկեցին գյուղատնտեսության, շինարարության, սերտիֆիկացման, փոստային եւ օդային հաղորդակցության, խորհրդարանական համագործակցության ոլորտներ։ Իսկ 1995 թ. նոյեմբերի 4-ին Հայաստանի եւ Ֆրանսիայի միջեւ համաձայնագրեր ստորագրվեցին կապիտալ ներդրումների փոխադարձ խրախուսման եւ պաշտպանության, ինչպես նաեւ մշակութային, գիտական եւ տեխնիկական համագործակցության վերաբերյալ։ Չնայած այս ամենին, դիվանագիտական աշխարհում շարունակում են պնդել, թե ավելի պետք է խրախուսել երկկողմ տնտեսական կապերի զարգացումը։ 1992 թ.-ից ի վեր միայն երեք անգամ Փարիզ է մեկնել ԱԺ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի գլխավորած խորհրդարանական պատվիրակությունը։ Երկու անգամ պաշտոնական այցով Ֆրանսիայում է գտնվել ՀՀ նախագահը։ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերջին այցը 1996 թ.-ի հունիսի 11-13-ին էր, երբ նա հանդիպումներ ունեցավ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի, վարչապետ Ալեն Ժյուպեի եւ ԱԺ նախագահի ու արտգործնախարարի հետ։

Մինչեւ օրս Հայաստան են այցելել Սենատի նախագահ Ռընե Մոնորին, արտգործնախարար Էրվե դը Շարետը, մշակույթի եւ ֆրանսախոս երկրների հետ մշակութային կապերի նախարար Ժակ Թուբոնը, այլ նախարարությունների պատվիրակություններ։

Այս տարիների ընթացքում մեծ եւ ակտիվ աշխատանք կատարեց նաեւ Հայաստանում Ֆրանսիայի նախկին դեսպան տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը։ Այսօր նրա սկսած գործը շարունակում է դեսպան Միշել Լեգրան։ Իսկ Փարիզում Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցչությունում դեսպան Վ. Չիտեչյանին փոխարինեց Վահան Փափազյանը, որը մինչ արտգործնախարար նշանակվելը Հայաստանի հավատարմատարն էր Փարիզում։ Ի դեպ, դեսպան Չիտեչյանի անվան հետ են կապված նաեւ Հայկական ատոմակայանի վերագործարկման աշխատանքում ֆրանսիական կողմի հետ տարված բանակցային ընթացքն ու համագործակցությունը։

Այսօր, երբ Ֆրանսիան է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներից է, ավելի է կարեւորվում այս երկրի դերը ոչ միայն եվրոպական կառույցներում եւ միջազգային այլ կազմակերպություններում համագործակցության տեսակետից, այլեւ Ղարաբաղի խնդրի խաղաղական լուծման ճանապարհին։ Այստեղ է նաեւ, որ հայ ու ֆրանսիացի դիվանագետները պետք է համագործակցեն, խնդրի շուտափույթ կարգավորման համար։

Հ. Ա.

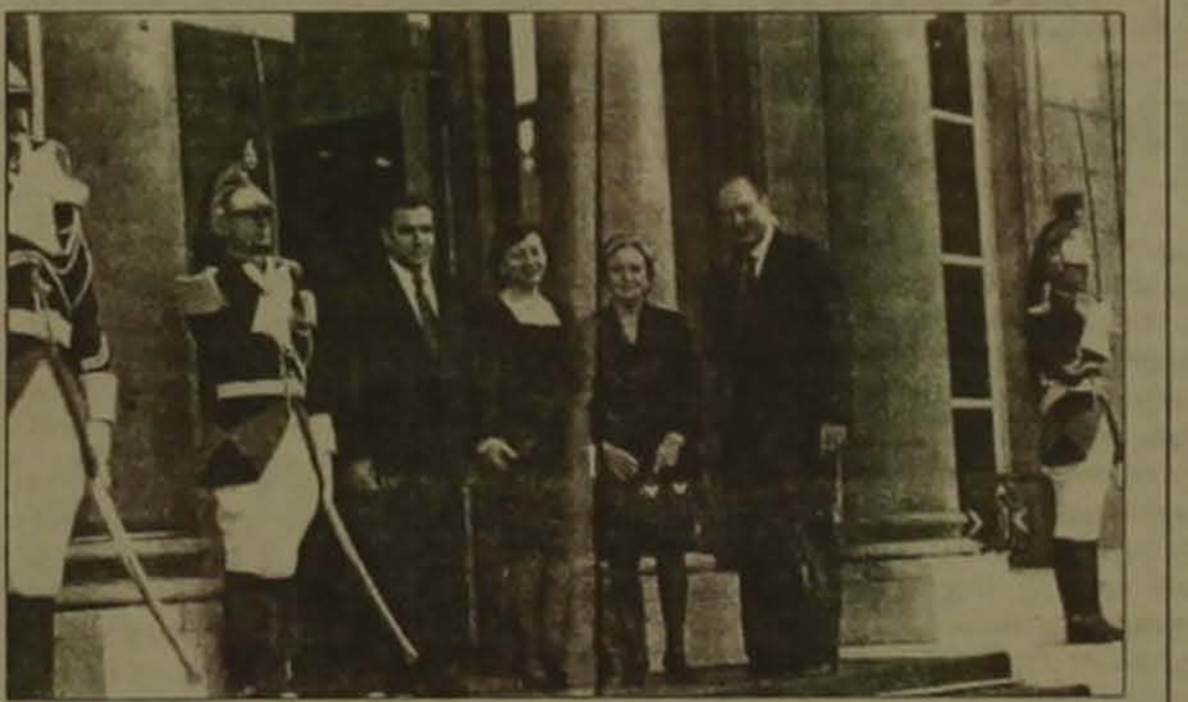

ԾՐՋԱՆ

Բաքու-Թբիլիսի. ԱՊՀ-ից դժգոհ անդամների դաշի՞նք

ԲԱՔՈՒ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ Բաքվում Ալիեւի եւ Շեւարդնաձեի դռնփակ հանդիպումը տեւել է երեք ժամ, որից հետո հայտնի է դարձել, թե երկու նախագահները որոշել են ռազմավարական դաշինք կնքել։ Հանդիսավոր պայմաններում ստորագրվեց հատուկ հռչակագիր, որն իրավաբանորեն հաստատագրում է երկու երկրների ռազմավարական նոր համագործակցությունը։ Շեւարդնաձեն ու Ալիեւը բյուրեղացրին նաեւ իրենց հայացքները ԱՊՀ վերաբերյալ։ Այս կառույցն, ըստ նրանց, մտահոգության տեղիք է տալիս։ Ըստ այդմ, հարկ է այն բարեփոխել, դարձնել պետությունների ավելի արդյունավետ միություն։ «Ես չեմ պատրաստվում ստեղծել պետությունների նոր միություն՝ ի հակակշիռ ԱՊՀ-ի», Վրաստանի նախագահի այս հայտարարությունն «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության մեկնությամբ դժվար թե բավարարի Բաքու-Թբիլիսի ռազմավարական նոր դաշինքի ստեղծման փորձերին անհանգստությամբ հետեւող Ռուսաստանի ղեկավարներին։ Խոսելով ԱՊՀ-ն նախկին խորհրդային երկրների անվտանգության ամրապնդմանն ուղղված կառույց դարձնելու մասին, Շեւարդնաձեն ուղղակիորեն հակասում է այդ կառույցի միջոցով Ռուսաստանի ազդեցությունը նախկին խորհրդային տարածքում պահպանելու Մոսկվայի ըմբռնմանը։ Պատահական չէ, որ ռուսական մամուլն առանց նախազգուշացման խախտեց հրադադարը եւ կրկին կրակի տակ առավ վրաց ղեկավարին։ Մոսկվան ամենեւին էլ պատահական չի համարի այն փաստը, որ Շեւարդնաձեն այցելում է ԱՊՀ-ի այն երկրների մայրաքաղաքները, որոնք ակնհայտորեն դժգոհ են համագործակցությունից եւ, առաջին հնարավորության դեպքում, կհեռանան այդ կառույցից։ Գուցե խորհրդային վերջին արտգործնախարարը փորձում է վերականգնել իր միջազգային փառքը՝ ԱՊՀ-ից դժգոհ անդամներին կազմակերպված ընդդիմության մեջ միավորելով, նախկին խորհրդային տարածքում նոր կառույց ստեղծելու առաքելությամբ։ Բաքվում արած իր հայտարարություններին նա համաշխարհային հնչեղություն էր հաղորդում։ Ըստ Շեւարդնաձեի, Հարավային Կովկասը դարձել է արդի աշխարհի լուրջ գործոն, որի հետ հաշվի են նստում։ Ընդ որում, նրա կարծիքով, դա հնարավոր դարձավ Ադրբեջանի եւ Վրաստանի համագործակցության շնորհիվ։ Անհասկանալի է միայն, թե ինչու Վրաստանի ղեկավարը Բաքվի այցելության ընթացքում չխոսեց Հայաստանի մասին։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վրաց դիվանագետս Մախարաձեն Վաշինգտոնի բանտում

20 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», VOA։ Վրաց դիվանագետ Գեորգի Մախարաձեին, որի մեղքով Վաշինգտոնում վերջերս տեղի ունեցած ճանապարհային պատահարի հետեւանքով մի 16-ամյա աղջիկ զոհվեց եւ 4 մարդ էլ վնասվածքներ ստացան, այսօր պաշտոնապես ներկայացվեց չկանխամտածված սպանություն գործելու մեղադրանք։ Այն բանից հետո, երբ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի որոշմամբ վրաց դիվանագետը երեկ զրկվեց դիվանագիտական անձեռնմխելիությունից, նա փաստաբանի ընկերակցությամբ այսօր կամավոր ներկայացավ դատարան։ Մինչեւ երեկո Մախարաձեն կմնա Վաշինգտոնի բանտում, սակայն դատարանը կարող է որոշում կայացնել գրավի դիմաց նրան մինչեւ դատավարության սկսվելն ազատ արձակելու մասին։ Հաղորդվում է, որ Գեորգի Մախարաձեին ներկայացվել է 5 մեղադրանք, եւ նա կարող է դատապարտվել մինչեւ 70 տարվա ազատազրկման։

Ոճիր Մոսկվայի Երեւանյան փողոցում

20 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Մոսկվայում 23-ամյա մի գործազուրկ անցյալ գիշերվա ընթացքում սպանել է 3 մարդու եւ վիրավորել եւս երկուսի, այդ թվում նաեւ 1-ամյա մի երեխայի։ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդեց, որ հանցագործությունը տեղի է ունեցել Ռուսաստանի մայրաքաղաքի հարավային թաղամասերից մեկում գտնվող Երեւանսկայա փողոցի տներից մեկում։ 23-ամյա գործազուրկ Պետրիչեւը ձերբակալված է։ Սպանության դրդապատճառներն անհայտ են։ Իրավապահ մարմինները հետաքննություն են սկսել։

Ֆրանսիան 50-80 աերոբուս կվաճառի Չինաստանին

Ժակ Շիրակը ապրիլին ձեռնունայն չի մեկնելու Չինաստան։ Այնտեղ նա պայմանագիր կկնքի այդ երկրին 50-80 աերոբուս վաճառելու շուրջ։ Միակ անհանգստությունը այդ գործարքը ֆինանսավորող Ֆրանսիայի բանկատերերի համար այն է, որ մի օր ստիպված կլինեն դուրս մնալ Չինաստանի բանկի երաշխավորությունից։

ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄ

Ինչո՞ւ են լեհերն անցնում ռուսներից

Երբ ռուսական եւ լեհական բորսաների անցած տարվա ծանրակշիռ առաջխաղացումները կարող էին ցուցանիշ հանդիսանալ, ապա կարելի է ասել, թե ազատ շուկայական կապիտալիզմը խոր արմատներ է ձգում այդ երկրներում։ Ամերիկացի երկու հետազոտողներ մեծ տարբերություն են գտել այդ գործընթացի մեջ նրանց կառավարությունների խաղացած դերի առումով։ Նրանք ասում են, թե Ռուսաստանում ընդունված է «գողի ձեռքի» մոդելը, երբ կառավարական բյուրոկրատներն ավելի շահագրգռված են իրենց գրպանները լցնելով, քան թե մասնավոր բիզնեսի զարգացմանն աջակցելով։ Լեհական կառավարությունը, հակառակ դրան, ավելի շատ հենվում է տնտեսական աճն առաջնորդող շուկայի անտեսանելի ձեռքին։

Տնտեսագետները, որպես օրինակ, բերում են Մոսկվայի եւ Վարշավայի 105 մասնավոր կրպակներում անցկացված հետազոտությունը։ Նրանք հայտնաբերել են, որ այդ խանութների տերերը չեն վստահում իրենց օրենսդրական համակարգերին եւ այլ բիզնեսմենների ու պետական աշխատողների հետ վեճերը կարգավորելու համար հազվադեպ են դիմում դատարան։ Ինչեւէ, մոսկովյան կրպակներից շատերը ստիպված են «պաշտպանության» համար դիմել մասնավոր գործակալություններին, մինչդեռ նման քայլի դիմում է լեհերի 8 տոկոսը միայն։ Գրանցման հետ կապված հոգսերը նույնպես տարբեր են։ Մոսկվացիները հաշվարկել են, թե իրենց բիզնեսը գրանցելու համար անհրաժեշտ է մոտ 3 ամիս, իսկ լեհերը ծախսում են մի քանի շաբաթ։ Մոսկվայում կրպակները, միջին հաշվով 1 տարում, ունենում են 19 ստուգում, եւ նրանց 83 տոկոսն արժանանում է տուգանքների։ Վարշավայում այդ թվերը կազմում են համապատասխանաբար 9 եւ 46 տոկոս։ Ի մի բերելով հետազոտությունը տնտեսագետները կարծիք են հայտնել, որ Ռուսաստանում, ի տարբերություն Լեհաստանի, առաջնությունը տրվում է սեփական շահին, ոչ թե հասարակականին, իսկ այս տարբերությունները օգնում են բացատրելու, թե ինչու է Ռուսաստանի տնտեսությունն անցած 6 տարիներին նահանջել 50 տոկոսով, իսկ Լեհաստանի տնտեսությունը եւ 1995 թ.-ին, եւ 1996 թ.-ին ունեցել է 5 տոկոսանոց առաջընթաց։

«ԲԻԶՆԵՍ ՈՒԻՔ»

Չերչիլը թվացյալ ծխող

Չերչիլն այնքան շատ չի ծխել, որքան մարդիկ կարծում են։ Նա իր սիգարների շնորհիվ դարձել էր հանրաճանաչ, քանի որ լուսանկարիչներին հանդիպելուց առաջ միշտ վերցնում էր կիսատ ծխած սիգարը։ Իր գաղտնիքը մեծ անգլիացին խոստովանել էր ֆրանսիացի

Մեսեգեին, որին հազի դեմ դեղաբույսերի թուրմ էր պատվիրել։ Ֆրանսիացի «հեքիմը» նրա համար մանուշակից ու մալվայից դեղամիջոց էր պատրաստել եւ խորհուրդ էր տվել թողնել ծխելը...

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Հ. Գ. Սակայն սըր Ուինսթոն Չերչիլը, մեկ այլ կողմից էր հագուրդ տալիս իր «թմրամոլությանը»՝ մինչեւ կյանքի վերջ ըմբոշխնելով կոնյակը, ավելի ստույգ՝ հայկական «Երեւան» կոնյակը։

Քրեական տարրեր Ինտերնետում

Եվրամիությունը որոշել է մի շարք միջոցներ ձեռնարկել պայքարելու մանկական անառակության, ազգային խտրականության, բռնության եւ թմրադեղերի պրոպագանդայի դեմ, որ ներկայումս անարգել մուտք է գործում Ինտերնետ եւ հասանելի է ցանկացած օգտվողի, այդ թվում եւ երեխաներին։ Ըստ եվրոպական հանձնաժողովի անդամ, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների պատասխանատու Մարտին Բանգեմանի, այն, ինչ քրեական երեւույթ է իրական կյանքում, մնում է այդպիսին նաեւ կիբեռնետիկական տարածության մեջ, եւ սա համապատասխան օրենքների կիրառում է պահանջում։ Խնդիրը հեշտ չէ լուծել, եթե նկատի առնվի, որ համաշխարհային ցանցը չունի տեր, իսկ օգտվողների թիվը շուրջ 160 երկրներում անցնում է 60 մլն-ից։ Ում եւ ինչպես պատասխանատվության ենթարկել, եթե հանցագործ նյութերն անանուն են տարածվում։ Հարցի լուծման հնարավոր եղանակների քննարկման համար եվրահանձնաժողովը վերջերս հրապարակել է մի փաստաթուղթ, որը իրավաստեղծ ոլորտում առավել սերտ համագործակցության կոչ է անում Եվրամիության անդամ երկրներին։ Ինտերնետ մուտք ապահովող եվրոպական կազմակերպությունները պետք է հետեւեն ներքին ինքնահսկման կանոններին եւ հետեւեն իրենց ծառայողների միջոցով փոխանցվող հավանական վտանգավոր ինֆորմացիային։ Մի շարք երկրներում, մասնավորապես Գերմանիայում, Մեծ Բրիտանիայում, Հոլանդիայում, այս փորձն արդեն կիրառվում է։ Դրանից զատ ցանցից օգտվողների համար առանձնացված է «հրատապ» հեռախոսագիծ, որի միջոցով հնարավոր է տեղեկացնել ցանցում առկա քրեաբնույթ նյութերի մասին։ Որպես նմանատիպ ինֆորմացիայի դեմ պայքարի հնարավոր տեխնիկական միջոցներ հանձնաժողովն առաջարկում է մշակել հաղորդագրությունների դասակարգման եվրոպական համակարգ եւ համակարգչային ծրագրեր, որոնք թույլ կտան գործածողին չեզոքացնել անցանկալի հաղորդագրությունը։ Եվրամիությունը մտադիր է դիմել Մեծ յոթնյակի երկրներին, Միացյալ ազգերի եւ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպություններին քննարկելու ցանցում անօրինական հաղորդագրությունների վերահսկման ոլորտում համատեղ գործողություններ իրականացնելու հարցը։

«ԵՎՐՈՊԱ»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Լեւոն Կարայան. «Կուզենայի Երեւանը տեսնել իբրեւ գեղեցիկ, հմայիչ մի քաղաք»

Լեւոն Կարայանը Հայաստանում ճանաչված արվեստագետ էր, մեզանում դիզայնի հիմնադիրներից, ՌՍՖՍՀ եւ ՀՍՍՀ պետական մրցանակների դափնեկիր, Երեւանի գեղարվեստաթատերական ինստիտուտի դասախոս, երբ մեկնեց ԱՄՆ: Նրան մոտիկից ճանաչողներին միանգամայն հասկանալի էր այդ մեկնումը: Նա ձգտում էր լինել մի երկրում, ուր ֆանտաստիկ երեւակայությունը, զարմանահրաշ մտահղացումները, ամենաանհավանական գաղափարները հնարավորություն ունեին իրականանալու ոչ թե ամիսների, տարիների քաշքշուկներից հետո, այլ մի քանի օրվա ընթացքում անգամ: Նորի, առաջավորի, ռացիոնալ լուծումների առջեւ բաց այդ հսկայական լաբորատորիա-երկիրը, ուր կար նյութերի անսպառ տեսականի, քանակություն, անշուշտ մոգական ուժով իրեն էր ձգում եւ շատ բան ուներ տալու հասկացող դիզայներներին, ինչպես Փարիզը՝ նկարիչներին: Նա մշտապես առանձնանում էր միջավայրում իր ընդգծված վառ անհատականությամբ, աշխատանքային հստակ ոճով: Կարայանի արվեստանոցում հավաքված էին մեկ առ մեկ բոլոր պտուտակներն ու մանրագույն դետալները: Նա այն քչերից է, որ ոչ միայն գիտի ժամանակի իրական արժեքը, այլեւ այն գնահատում է իր կենսակերպով, աշխատաոճով: Մարդ, որ գիտի ամեն ինչի գինն ու արժեքը: Նրան երբեմն անվանում էին «բիզնեսմեն», որ այն տարիներին ավելի շուտ բացասական իմաստ ուներ:

«Հիմա, ինչպես տեսնում եմ, ամեն ինչ իր տեղն է ընկել, ասում է Լեւոնը: Այն տարիներին սովետական մեր երկիրը ես միշտ նմանեցնում էի մի հսկայական հանգստյան տան, սանատորիայի: Եվ ինձ հետ աշխատող մարդկանց հանդարտ, ամենաթող պահվածքը նյարդայնացնում էր ինձ: Իմ սրտնեղությունը այն ժամանակ գուցե չէր ընկալվում, եւ մարդկանց համար դժվար էր հետս աշխատել»:

Հիմա, երբ նա մի քանի օրով Երեւանում է, նրան շրջապատել են ընկերները, նրա արվեստը ճանաչողները: Լեւոնն իր բարձր պրոֆեսիոնալիզմով, ընկալումների ճկունությամբ, դինամիզմով, հեղինակած գործերով մշտապես հիացրել է շրջապատին: Բավական է նշել նրա գործերից մի քանիսը. «Նկարչի սալոնը» (Թումանյան փողոց), կոնյակի ֆիրմային խանութը (Մաշտոցի պողոտա), «Արարատ» ֆիրմային խանութը (Ամիրյան փողոց), Հայաստանի բնագույն քարերի ֆիրմային խանութը (Մարզահամերգային համալիր): Հասարակական օբյեկտների բարձրաճաշակ այս ձեւավորումները դիզայնի նոր խոսք էին մեր քաղաքում: Նրա աշխատանքների ցանկում ուշագրավ է Ազգային օպերային թատրոնի լուսատուների համակարգի եւ կենտրոնական հսկայածավալ ջահի (իր չորս արբանյակներով) կառուցումը, որի համար Լեւոն Կարայանն արժանացավ ՀՍՍՀ պետական մրցանակի:

Դիզայնի էությունն ու կարեւորությունը հասկանալու համար բավական էր լինել մեզանում անծանոթ տեխնիկայի վերջին խոսքով կահավորված նրա արվեստանոց-լաբորատորիայում կամ բնակարանում: Վերջինս քանիցս արժանացել է մեր հանրապետություն այցելած արտասահմանցիների ուշադրությանը: Նրանք խնդրում էին Լեւոնին թույլ տալ նկարահանելու իր բնակարանը իրենց երկրում ցուցադրելու որպես հայ դիզայների ստեղծագործության նմուշ: Իրոք, դա ցուցանմուշ էր ոչ թե մեզ, այլ բոլորի համար: Այն տարիներին «փակ» երկրում ապրողներիս համար անսովոր էր հայտնվել բնակարանում, ուր ամեն ինչ՝ սկսած պատ-առաստաղից, դուռ-լուսամուտից, դրանց բռնակներից, էլեկտրոնային հրահանգներով բացվող-փակվող դուռ-պատերից, իջնող-բարձրացող լուսատուներից, պատրաստված լինեին ձեռքով եւ ունենային կատարման անթերի որակ, կուլտուրա: Դա իր գործի վարպետ մարդու ստեղծագործություն էր, իրոք, ցուցանմուշ: «Կարծես Ամերիկայում լինեինք, ասում էր Հենրիկ Իգիթյանը Լեւոնի տանը», հիշում է ճարտարապետ Ալբերտ Զուրաբյանը (ներկայումս Հայաստանի ճարտարապետների միության վարչության նախագահը): Այն շատերիս համար զարմանահրաշը կապվում էր օվկիանոսից այն կողմ գտնվող անծանոթ ու ինչ-որ ֆանտաստիկ մշուշի մեջ ճոճվող այդ երկրի հետ:

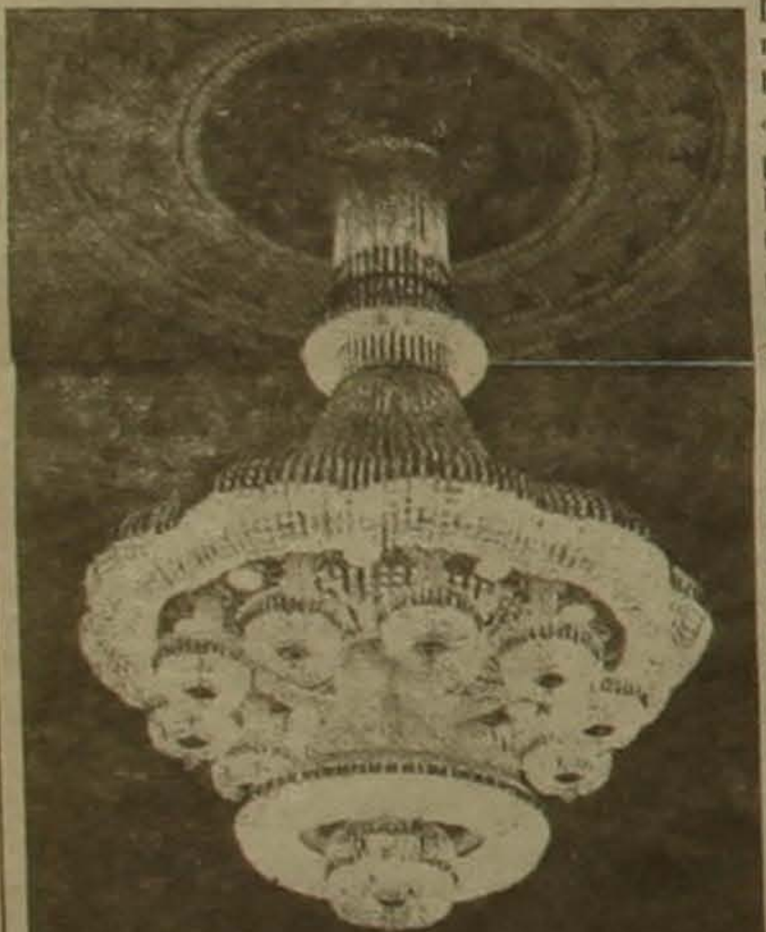

«Ամերիկան կարեւոր փորձություն եղավ ինձ համար: Այժմ ունեմ այնպիսի մասշտաբի ու մակարդակի ստեղծագործական արվեստանոց, որ թույլ է տալիս ծավալվելու եւ ընդունելու բավականին տպավորիչ պատվերներ առանձնատների ու ամենատարբեր օբյեկտների ձեւավորման»:

Նշանակալի է այն, որ մեր հայրենակից արվեստագետի հետ համագործակցում են ոչ միայն տեղացի հայերը, այլեւ այլազգիները, այսպիսով հայ արվեստի, մշակույթի տարրերն ու ոգին մուտք են գործում նրանց տուն ու կենցաղ:

Իսկ Լեւոնի տունը պարզապես կարելի է արվեստագետների տուն համարել, քանի որ նրա կինը՝ Մարիամ Նիկողոսյանը պարուսույց է եւ Լոս Անջելեսում ստեղծել է աղջիկների (մոտ 100 հոգուց բաղկացած) պարի խումբ («Նարե»): Դա ամենաճանաչված եւ սիրված կոլեկտիվներից է տեղի հայ համայնքում, ստացել է Կալիֆոռնիայի նահանգի պատվավոր մրցանակը, որ տրվում է մշակույթի զարգացմանը նպաստ բերող խմբերին:

Ավելորդ է ասել, որ Լեւոն Կարայանի ամերիկյան տարիները խիստ արգասավոր եղան նրա ստեղծագործական դիմանկարի հստակման, խորացման, հարստացման առումով: Այսօր նա Երեւանում է: Ես հանդիպեցի նրան եւ հիշեցի, որ ճիշտ 20 տարի առաջ հրատարակել եմ լրագրական առաջին նյութը, որը նվիրված էր 33-ամյա դիզայներ Լեւոն Կարայանին: Այդ ակնարկում հիշատակվում էին նրա հայրը՝ վաստակաշատ նկարիչ Վարդան Կարայանը, որ ձեւավորել է երեւանյան մի շարք տուն-թանգարաններ, նրա մայրը՝ վաղամեռիկ նկարչուհի Արփենիկ Պարսամյանը, որի գեղեցիկ արվեստը հանգամանքների բերումով ծանոթ չէ լայն հասարակայնությանը, նրա ավագ եղբայրը՝ երեւանաբնակ գեղանկարիչ Էդվարդ Կարայանը, որ ճանաչված դեմք է նաեւ մոնումենտալ արվեստի ու ինտերիեր-դիզայնի ասպարեզում:

– Ի՞նչն է Ձեզ բերել Երեւան, կարո՞տը:

– Նաեւ հետաքրքրությունը: Հայաստանում տեղի ունեցող փոփոխությունների ու նորությունների մասին մենք գրեթե նույն օրը լուր ունենք այնտեղ: Դրական տպավորությունները, որ նկատելի են այստեղ, տարբեր պատճառներով Հայաստանից մեկնած հայերին մտածել են տալիս վերադարձի մասին: Ես ուզում էի այդ ամենն իմ աչքերով տեսնել: Եվ ահա ես Երեւանում եմ եւ քայլում եմ նրա փողոցներով:

Իրոք, քաղաքը նոր շնչառության մեջ է: Քիչ չեն խանութների, սրճարանների եւ հասարակական ամենատարբեր օբյեկտների ճաշակով ձեւավորումները: Սակայն, ինչպես ընդունված է խոսել քաղաքի ճարտարապետական դեմքի մասին, այնպես էլ քաղաքային օբյեկտների նկարչական ձեւավորումը կարիք ունի միասնական տնօրինության, հետեւաբար միասնական նկարագրի: Անշուշտ, այս ամենը հսկվում է, սակայն որպես պրոֆեսիոնալ, այս առթիվ ունեմ մտահղացումներ, ծրագրեր, որոնց շուրջ կուզենայի զրուցել համապատասխան պատասխանատուների հետ: Կուզենայի մասնակիցը լինել այս նոր շինարարության եւ Երեւանը տեսնել իբրեւ գեղեցիկ, հմայիչ մի քաղաք:

Բարեբախտաբար այստեղ տուն ունեմ եւ իղձ վերադառնալու:

ՇՈՒՇԱՆ ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նոր համալսարան ԼՂՀ-ում

ԼՂՀ մայրաքաղաքում բացվել է «Գրիգոր Նարեկացի» պետարտոնագրված նոր համալսարանը, որը ղեկավարում է բանաստեղծ Վարդան Հակոբյանը: Ուսանողներն այստեղ կարող են ուսանել բազմաթիվ մասնագիտություններ՝ տնտեսագիտություն, դեղագործություն, ռուսաց լեզու եւ գրականություն, միջազգային հարաբերություններ, հոգեբանություն, մանկավարժություն, քիմիա, կենսաբանություն, իրավագիտություն եւ այլն: Վարձը նախապատրաստական դասընթացներում 200 դոլար է: Ընդունելության քննությունները կսկսվեն ամռանը, բնագիտության ֆակուլտետում վարձն է 400, հումանիտար ֆակուլտետում՝ 300 դոլար:

«Այսօր շատ արցախցիներ սովորում են ՀՀ տարբեր բուհերում: Կարծում եմ մեր համալսարանը նրանց հայրենիք վերադառնալու հնարավորություն կտա», ասաց ռեկտորը:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Սիսիանում կկառուցվի Համո Սահյանի հուշահամալիր

ԿԱՊԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ծննդով սիսիանցի մեծ բանաստեղծ Համո Սահյանի հիշատակը հավերժացնելու համար Սիսիանում կկառուցվի հուշահամալիր: Հուշահամալիրի նախագծի հեղինակն է քանդակագործ Արտաշես Հովսեփյանը: Համալիրի կառուցման համար նախաձեռնող խումբը կազմակերպել է հանգանակություն՝ հաշվեհամար բացելով Հայէկոնոմբանկի Սիսիանի մասնաճյուղում:

Հայ դերասանները հյուրախաղերով՝ Կանադայում

«Համազգային» հայ կրթական եւ մշակութային միության Կանադայի շրջանային վարչության հրավերով, Կանադայում են Երեւանի Գ. Սունդուկյանի անվան պետական ակադեմիական թատրոնի դերասան Լոռենց Առուշանյանը եւ «Համազգային» թատրոնի դերասան Գուրգեն Սեդրակյանը: Տորոնտոյում եւ Մոնրեալում նրանք հասարակությանը ներկայացրել են լեհ թատերագիր Սլավոմիր Մրոժեկի «Վտարանդիներ» թատերգությունը: Այս բեմադրությամբ քննադատվում են ամբողջատիրական կարգերը եւ սոցիալական անարդարությունները:

«ԵՐԵՎԱՆ»

Վարդանանց տոնը կնշվի Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահում

Փետրվարի 25-ին Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահում տեղի կունենա համերգ-երեկո՝ նվիրված Վարդանանց տոնին: Համերգին, որ նախաձեռնել են Հայ օգնության ֆոնդը եւ Խնկո-Ապոր անվան Ազգային մանկական գրադարանը, կմասնակցեն ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱՆ սահմանապահ զորքերի փողային նվագախումբը, Կարմիր խաչի վերականգնողական կենտրոնի «Փարոս» կամերային երգչախումբը եւ «Տաթեւ» մանկական երգչախումբը: Կկատարվեն հայ եւ եվրոպացի կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ:

«Տաթեւ» երգչախումբը ստեղծման օրվանից գործում է Խնկո-Ապոր անվան գրադարանի, «Փարոս»՝ Միջազգային Կարմիր խաչի վերականգնողական կենտրոնի տարածքում: Երկու երգչախմբերն էլ հովանավորվում են Հայ օգնության ֆոնդի կողմից, գործունեությանն աջակցում են տեր եւ տիկին Գեւորգ Հովհաննիսյանները: Ինչ վերաբերում է ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱՆ սահմանապահ զորքերի նվագախմբին, ապա վերջինս ստեղծվել եւ գործում է գեներալ Լեւոն Ստեփանյանի եւ գնդապետ Վահան Մխիթարյանի ջանքերով:

«Հրաշքի» հրաշալի երեկոն Միությունների տանը

Փետրվարի 20-ին Միությունների տան դահլիճում «Հրաշք» էստրադային համույթը ներկայացրեց զվարճալի ծրագիր, որը կազմակերպել էր «Զարթոնք» ընկերությունը:

Հանրաճանաչ դերասանների եւ հայտնի երգիչների նմանակումները հանդիսատեսին ներկայացրեց Հրաչյա Միքայելյանը: Համերգի ընթացքում հնչեցին նաեւ հայկական, ռուսական եւ եվրոպական երգեր՝ Աստրամ Խիջանյանի եւ Արթուր Ներսիսյանի կատարմամբ:

Միջոցառումը «Զարթոնք» ընկերության կազմակերպած հերթական երեկույթներից էր, որն, ինչպես միշտ, պսակվեց հաջողությամբ:

ԼԻԱՆԱ ԲԱԲԱՅԱՆ

Նոր ուսումնական ձեռնարկ հինգերորդ դասարանցիների համար

Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի հայաստանյան պատվիրակության եւ հանրապետության կրթության եւ գիտության նախարարության երկու տարի առաջ սկսված համագործակցությունը 1996-ի դեկտեմբերի 11-ին ստորագրված համաձայնագրով նոր փուլ մտավ: «Իմ փոքրիկ մոլորակը» ձեռնարկի բարեփոխված տարբերակը երաշխավորվեց ընթացիկ ուսումնական տարվա երկրորդ կիսամյակից որպես գրականության ձեռնարկ ընդգրկել հանրապետության միջնակարգ դպրոցների հինգերորդ դասարանների ուսումնական ծրագրի մեջ:

Եվ ահա սկսվեցին ուսուցիչների համար նախատեսված սեմինար-պարապմունքները: Սեմինարների ընթացքում հանրակրթական դպրոցների հինգերորդ դասարանների գրականության ուսուցիչները, բացի ձեռնարկի վերաբերյալ անհրաժեշտ գիտելիքներից, կստանան նաեւ մեթոդական ուղեցույցներ եւ դասագրքեր: Արդեն լույս է տեսել 66 հազար օրինակ դասագրքերի, ինչպես նաեւ 6300 օրինակ մեթոդական ուղեցույցերի առաջին խմբաքանակը:

Սեմինար-պարապմունքները նախատեսված է ավարտել մեկ ամսից, որից հետո հինգերորդ դասարանցիների դասին կհանձնվի դասավանդման պրոցեսում երեխայի գործուն ու անմիջական մասնակցությունը ենթադրող վարժությունների ու առաջադրանքների մի ամբողջական համակարգ: Իսկ գալիք ուսումնական տարեսկզբին ԿԽՄԿ-ի եւ Հայկական կարմիր խաչի ընկերության նախաձեռնությամբ եւ կրթության ու գիտության նախարարության համագործակցությամբ ստեղծված դասագիրքը կհայտնվի նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի հինգերորդ դասարանցիների սեղաններին: ԱՊՀ հինգ երկրներում իրականացվող այս ծրագիրը նպատակ ունի երեխաների շրջանում միջազգային մարդասիրական օրենքի հիմնադրույթների վերաբերյալ գիտելիքների տարածման միջոցով հարգալից վերաբերմունք դաստիարակել դրանց նկատմամբ:

ԿԽՄԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՄԼՈ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ԵՎՐՈՊԱ

Իսպանացի ֆուտբոլիստները երկյուղում են ապագայի համար

Իսպանացի ֆուտբոլիստները երկրում օտարերկրյա խաղացողների թվի ընդհանուր աճից անհանգստացած, զգուշացրել են, որ կդիմեն գործադուլի, եթե այդ կապակցությամբ որեւէ նոր որոշում չընդունվի էապես փոխելու իրավիճակը: Բարձրագույն խմբում «լեգեոներների» թվով Իսպանիան առաջին տեղն է գրավում եվրոպական երկրների մեջ: Իսպանացի ֆուտբոլիստների կարծիքով, նման փաստն սպառնում է իրենց մարզական ապագային:

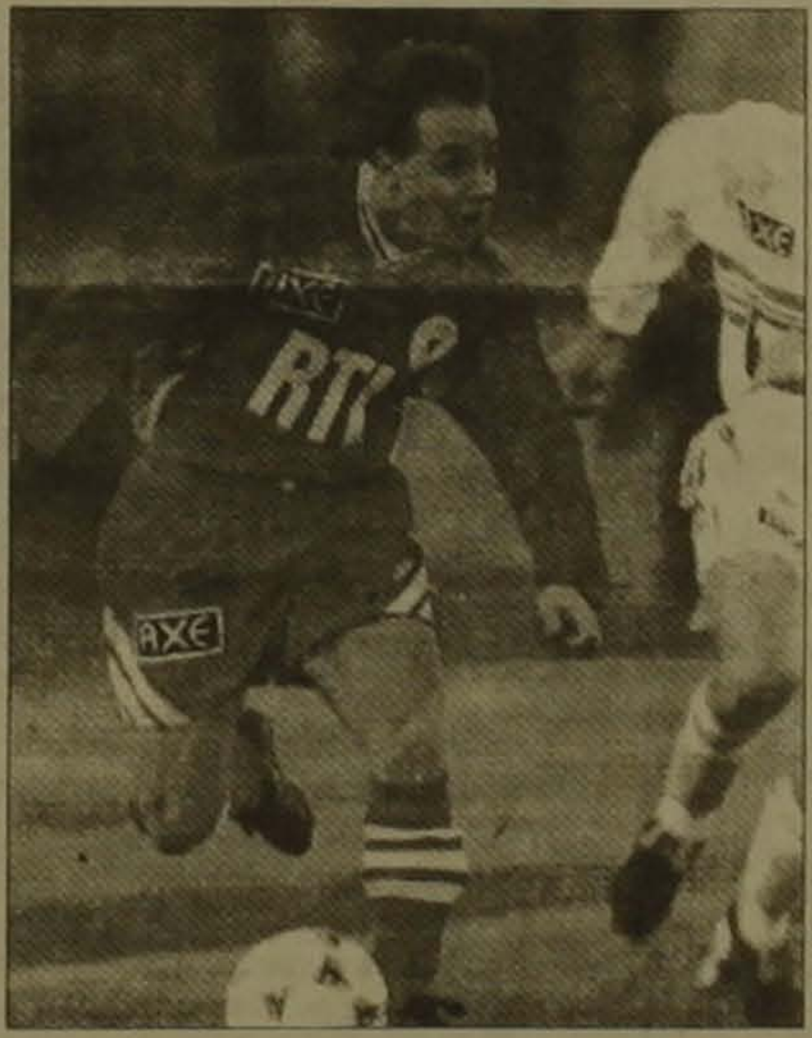

14 ամիս առաջ ընդունված այսպես կոչված Բոսմանի որոշումը, որով Եվրոպական Միության 15 անդամ պետությունների ֆուտբոլային բարձրագույն խմբերում Միության այլ երկրներից հրավիրված «լեգեոներների» թվի վրա սահմանափակում է դրվում, փաստորեն չի գործում: Այս հարցում Իսպանիան էականորեն տարբերվում է Եվրամիության մյուս երկրներից, այստեղ աճում է ոչ թե Միության պետություններից հրավիրվածների թիվը, այլ Լատինական Ամերիկայից եւ Արեւելյան Եվրոպայից ժամանած ֆուտբոլիստներինը, քանի որ վերջիններիս աշխատավարձը հաճախ շատ ցածր է լինում:

Իսպանիայի ֆուտբոլիստների ասոցիացիայի տվյալների համաձայն, երկրի առաջին դիվիզիոնում խաղում են ոչ Եվրամիության երկրների 115 ֆուտբոլիստներ, մինչդեռ Իտալիայում այդ ցուցանիշը 43 է, Անգլիայում 29, Գերմանիայում 16: Պորտուգալիայի համապատասխան ցուցանիշը մոտ է Իսպանիային. 100 հրավիրված Աֆրիկայից, ամերիկյան մայրցամաքից կամ Արեւելյան Եվրոպայից:

«Տեղացի ֆուտբոլիստները բողոքում են այսպես չի կարող շարունակվել», ասում է ֆուտբոլիստների ասոցիացիայի ղեկավար Ժերարդո Գոնզալեզ Մովիլյան: Նա դեռ գործադուլի կոչ չի անում, սակայն չի էլ բացառում դրա հնարավորությունը:

«Այստեղ բոլորն էլ ցանկանում են տեսնել Ռոնալդոյի եւ Ջիովաննիի կարգի ֆուտբոլիստների, ասում է Իսպանիայի հավաքականի եւ «Բեթիսի» նախկին Ալֆոնսո Պերեզը, ակնարկելով «Բարսելոնի» բրազիլացի 2 աստղերին:

«Բեթիսում» Պերեզի նիգերիացի թիմակից Ջորջ Ֆինիդն ունի հետեւյալ կարծիքը. «Եթե «Բեթիսի» ղեկավարները գերադասել են ինձ, ապա ոչ ոք չի կարող ընդդիմանալ դրան: Ընտրությունն ակումբի մենաշնորհն է: Չքննադատելով որեւէ մեկին, ես կարծում եմ, որ շատ իսպանացիներից մի գլուխ բարձր եմ»:

Երբ Իսպանիայի առաջին (բարձրագույն) խմբում հանդես եկող Եվրամիության եւ մյուս երկրներից հրավիրված ֆուտբոլիստների թիվը համեմատենք տեղացիների հետ, ապա հարաբերությունը 140 է 484-ի դեմ կամ 28.9 տոկոս: Գերմանիան եւ Պորտուգալիան զբաղեցնում են հաջորդ երկու տեղերը 27.3 տոկոս, Իտալիայում 18.7 տոկոս, Ֆրանսիայում 18.4 տոկոս եւ Անգլիայում 12.6 տոկոս:

Չնայած Ռոնալդոյի կարգի աստղերի առկայությանը, Մովիլյայի կարծիքով, օտարերկրյա «լեգեոներները» ոչնչով չեն հարստացնում իսպանական ֆուտբոլը: Նրա խոսքերով, ֆուտբոլիստների ասոցիացիան այս խնդրի շուրջ մտադիր է բանակցել Իսպանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի եւ կառավարության սպորտի հարցերով խորհրդի հետ: Եթե բանակցությունները արդյունք չտան, գործադուլն անխուսափելի է: «Մենք անցյալ տարի սկզբունքորեն համաձայնության էինք եկել Իսպանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի հետ, ըստ որի այս տարի յուրաքանչյուր թիմում կարող էր հանդես գալ ոչ Եվրամիության երկրների երեք «լեգեոներ» հաջորդ տարի 2, մյուս տարի 1 հրավիրված ֆուտբոլիստ», ասել է Մովիլյան, ավելացնելով, որ առաջին դիվիզիոնի ակումբները վետո են դրել այդ ծրագրի վրա:

«Արդյունքում, տասնյակ իսպանացի բարձրակարգ ֆուտբոլիստներ հանդես չեն գալիս իրենց ակումբներում: Ներառյալ հավաքականի աստղ, «Բարսելոնում» հայտարարված Իվան դե Լա Պենան, հայտարարել է Մովիլյան: Սա, իհարկե, հարված է իսպանացի խաղացողների եւ, հետեւաբար, երկրի հավաքականների շահերին»:

Պատրաստեց
ԱՐՄԵՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՄԻՋԱԴԵՊ

Հրդեհ սպորտվարչության շենքում

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 21-ի լուսաբացին, մոտավորապես ժամը 6-ին, ուժեղ հրդեհ բռնկվեց Հայաստանի մշակույթի, երիտասարդության եւ սպորտի նախարարության սպորտի վարչության շենքում: Ժամը 11.15-ին, երբ Արմենպրեսի թղթակիցը եղավ տեղում, հրշեջ ծառայության աշխատակիցները, մարելով կրակը, ավարտում էին իրենց գործը: Տուժել են շենքի բոլոր երեք հարկերը եւ, դատելով տեսքից, այն լուրջ վերանորոգման կարիք ունի: Թե ինչ գումարի վնաս է հասցվել, եւ ինչն է հրդեհի բռնկման պատճառը՝ պարզ չէ:

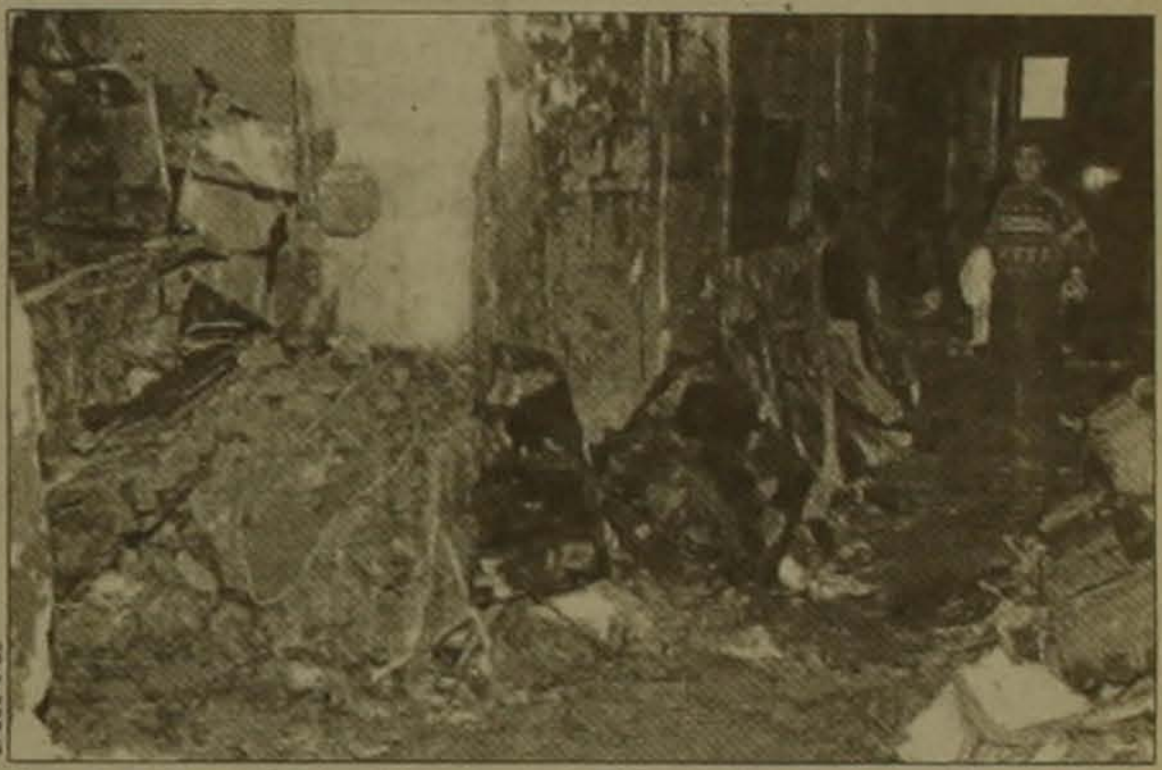

Անհաջող եզրագիծ Ուբեդոյում

Վլադիմիր Հակոբյանը անհաջող անցկացրեց Իսպանիայի Ուբեդո քաղաքում կազմակերպված միջազգային մրցաշարի եզրափակիչ մասը: Հայաստանի չեմպիոնը վերջին տուրում պարտություն կրեց Սլովենիայի ներկայացուցիչ Ալեքսանդր Բելյավսկուց եւ, 11 հնարավորից վաստակելով 4.5 միավոր, 10-11-րդ տեղերը բաժանեց հոլանդացի Յան Թիմանի հետ: 8 միավորով առաջին մրցանակը նվաճեց ֆրանսիացի Ժոել Լոթյեն, որը միակ մասնակիցն էր, որ չկրեց ոչ մի պարտություն: Շվեդ Ուլֆ Անդերսոնը, որը նույնպես ընթանում էր առանց պարտության, եզրափակիչ տուրում տանուլ տվեց հունգարացի Զոլթան Ալմաշիին: Իսկ երկրորդ մրցանակը 6.5 միավորով նվաճեց Բելյավսկին:

Խաչիյանը երկրորդ տեղում

Թեհրանում շարունակվող ավանդական միջազգային մրցաշարում խաղացվել է վեց տուր: Վստահ է հանդես գալիս երեւանցի միջազգային վարպետ Մելիքսեթ Խաչիյանը, որը չի կրել ոչ մի պարտություն եւ 4.5 միավորով ընթանում է երկրորդ տեղում: Ցավոք, մեր մյուս պատվիրակը միջազգային վարպետ Լեւոն Աղոնյանը, երեք անընդմեջ հաղթանակներից հետո կրեց նույնքան պարտություն:

Գ. Հ.

Գրիգորյանը հեծանվավազքի Ռուսաստանի չեմպիոն

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնում են, որ Մոսկվայի «Կռիլատսկի» հեծանվահրապարակում իր փայլուն ելույթներն ավարտեց երեւանցի հեծանվորդ Գրիգոր Գրիգորյանը: Մրցումների վերջին օրն էլ նա մրցակցությունից դուրս էր արագավազքում: Այսպիսով, Գրիգորյանը դարձավ հրապարակային հեծանվավազքի օլիմպիական մրցաձեւերի Ռուսաստանի ձմեռային բաց առաջնության հաղթող:

«Մեծ» աշխարհամասի ներկայացուցչի նոր նվաճումը

Եթովպացի վազորդ Հայլ Գեբրսելասին դահլիճում համաշխարհային նոր ռեկորդ սահմանեց 5 կմ մրցավազքում: Հանդես գալով Ստոկհոլմում, «Դագենս Նյուհեթեր» թերթի կազմակերպած մրցումներում, նա ֆանտաստիկ արդյունք ցույց տվեց 12 րոպե 59.04 վայրկյան: Աֆրիկացի արագավազորդը դարձավ առաջին մարզիկը, որ հաղթահարեց այս մրցատարածությունում 13 րոպեի կախարդական սահմանը:

Մարադոնան մնում է Արգենտինայում

Արգենտինացի ֆուտբոլասերները հանգիստ շունչ քաշեցին՝ իմանալով, որ իրենց կուռք Դիեգո Մարադոնան հետաձգել է ուղեւորությունը Ուրուգվայ, որտեղ պետք է պայմանագիր կնքեր «Պենյարոլ» ակումբի հետ: Այսպիսի որոշ[illegible]ընդունվեց նրանից հետո, երբ «Բոկա Ջունիորսի» ղեկավարությունը, որտ[illegible] է գալիս Մարադոնան, առաջարկեց աշխարհահռչակ ֆուտբոլիստին [illegible] հակառակությունները ճշտելու համար: Մինչ այդ ուրուգվայցիները [illegible]րել էին, որ ընդհատում են բանակցությունները Մարադոնայի գոր[illegible] հետ:

ՀՈՒՇԱՄՐՑԱՇԱՐ

Գլխավոր մրցանակը կվիճարկեն «Փյունիկը» եւ...

Արմավիրում ավարտին են մոտենում Ռուդոլֆ Միրիմանյանի 3-րդ հուշամրցաշարի խմբային մրցումները: Առաջին ենթախմբում վստահորեն ավարտեց ելույթները հանրապետության չեմպիոն «Փյունիկը»: Երեւանցիներն երրորդ անընդմեջ հաղթանակը տարան, առավելության հասնելով ՀՄՄ-ի ֆուտբոլիստների նկատմամբ (2-0): Ավելորդ չէ նշել, որ «Փյունիկը» մրցաշարի մասնակից միակ թիմն է, ում առայժմ հաջողվել է անառիկ պահել սեփական դարպասը: Նույն ենթախմբում «Վանը» 2-1 հաշվով հաղթեց «Նաիրիին»: Այսպիսով, փյունիկցիները գրավելով առաջին տեղը, դուրս եկան եզրափակիչ: Երկրորդ հորիզոնականին հանգրվանեց «Վանը», որը կպայքարի 3-րդ տեղի համար: Վերը նշված թիմերի մրցակիցները հայտնի դարձան երեկ: Երկրորդ ենթախմբում վերջին տուրում հանդիպեցին Արտաշատի «Դվինը» եւ Աբովյանի «Կոտայքը», Արարատի «Ցեմենտը» եւ «Ղարաբաղը»: Իսկ նախօրեին, սկզբունքային մրցավեճում «Ցեմենտը» 2-1 հաշվով պարտության մատնելով «Կոտայքին», եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեց: Նույն հաշվով ավարտվեց նաեւ «Ղարաբաղ»-«Դվին» խաղը, որում հաջողությունն ուղեկցեց ղարաբաղցիներին: Մրցաշարի վճռորոշ մրցամարտերը կկայանան փետրվարի 23-ին:

ԵՐԵՎԱՆ

Ստեղծվեց «Հրանտ Շահինյան» հիմնադրամ

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ օրերս արդարադատության նախարարությունում գրանցվեց «Հրանտ Շահինյանի բարեգործական հիմնադրամ» հասարակական կազմակերպությունը, որի նպատակն է աջակցել մարմնամարզության զարգացմանը հանրապետությունում, օգնել հայ մարզիկներին՝ մասնակցելով միջազգային մրցաշարերին կատարելագործել վարպետությունը եւ համապատասխան մրցափորձ ձեռք բերել:

Հիմնադրամի նախագահն է օլիմպիական չեմպիոն Հրանտ Շահինյանի անվան մարզադպրոցի տնօրեն Արթուր Գյուրջինյանը, իսկ անդամները հիմնականում մարզական բնագավառի աշխատողներ են:

Հատկանշական է, որ անդամների թվում է նաեւ օլիմպիական չեմպիոնի որդին Էդգար Շահինյանը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Ըստ գերմանացի հոդվածագրի, ԼՂՀ-ում միայն զինադադարի ապահովումը բավարար չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Փետրվարի 18-ին «Ֆրանկֆուրտեր Ալգեմայնե» թերթը մի ծավալուն հոդված է նվիրել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հարաբերություններին ու Ղարաբաղի հիմնահարցին «Սա ավելին է, քան զինադադար» վերնագրով: Հեղինակը՝ Յակուբին եղել է Հայաստանի նախագահական ընտրությունների ԵԱՀԿ դիտորդների հանձնախմբի կազմում:

Թաղիոկայանը հաղորդում է, որ Ղարաբաղի հիմնախնդիրը հեղինակը մատուցում է նախ Լիսաբոնի գագաթաժողովի արդյունքները ներկայացնելով: Նա շեշտում է տարածքային ամբողջականության եւ ինքնորոշման իրավունքների երկու հակոտնյա դիրքորոշումները, ապա տալիս է Ղարաբաղի խնդրի պատմական շարադրանքը 1918-20 թթ.-ից մինչեւ այսօր:

Յակուբին ընդգծում է հայկական այն եղանակը, որ Ադրբեջանի տարածքում չի երաշխավորված հայկական ազգաբնակչության անվտանգությունը: Դրա ապացույցն են Սումգայիթի եւ Կիրովաբադի դեպքերը, որոնք նա որակում է որպես կոտորած, 90 թ. Բաքվի դեպքերը եւ 1991 թ. 24 հայկական գյուղերի դատարկումը: Եվ հեղինակի կարծիքով, այս ողբերգական դեպքերը չկրկնվելու միակ ելքը ժողովրդի ինքնորոշումն է:

1992 թ.-ից սկսած այդ կոնֆլիկտը լուծելու Մինսկի խմբի ջանքերը դեռեւս անարդյունք են, քանի որ պատերազմական գործողությունների հետեւանքով խորացել է փոխադարձ անվստահությունը: Ստեղծված ստատուս քվո իրավիճակը, գրում է հեղինակը, չփոխվեց Ադրբեջանում անցած տարիների ներքին երկպառակությունների եւ կառավարական փոփոխությունների հետեւանքով:

Յակուբին նշում է, որ Հայաստանում, մինչեւ նախագահական ընտրությունները, ներքին քաղաքական դրությունը շատ ավելի կայուն էր: Նախագահական ընտրություններից հետո Հայաստանում ծայր առած ճգնաժամը խոչընդոտում է ընդհանրապես միջտարածաշրջանային քաղաքական հարաբերությունների առաջընթացին: Այնինչ Հայաստանը Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի մեջ ընկած իր աշխարհագրական դիրքի բերումով կարեւոր դեր ունի, եւ Լիսաբոնում Լ. Տեր-Պետրոսյանի վճռական կեցվածքը, հեղինակի կարծիքով, թելադրված էր Հայաստանի կարեւոր դերի գիտակցությամբ եւ ոչ թե միայն ժողովրդի վստահությունը շահելու կամ ընդդիմության քննադատությունը մեղմելու ցանկությամբ: Չէ՞ որ նա հաճախ քննադատվում է Թուրքիայի հանդեպ իր չափավորական քաղաքականության համար, գրում է թերթը:

Այնուամենայնիվ, շարունակում է հոդվածագիրը, Տեր-Պետրոսյանը ձախողվեց Լիսաբոնում, որովհետեւ նրա դիրքորոշումը արեւմտյան երկրների կողմից դիտվեց իբրեւ վերադարձ Հայաստանի սովետական շրջանին, երբ Ղարաբաղը Հայաստանի հետ միացնելու բացեիբաց կոչեր էին արվում:

Անցնելով Հայաստանի ներկայիս կառավարության ձեւավորման պատմությանը եւ «Ղարաբաղ» կոմիտեի ներսումներին, հեղինակը հիշեցնում է, որ այնուամենայնիվ 1991 թ. Լ. Տեր-Պետրոսյանը պաշտոնապես ընդունելով Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, դրանով իսկ, առանց բացահայտ ձեւակերպման, հրաժարվեց Հայաստանի հետ ԼՂ վերամիավորման «Ղարաբաղ» կոմիտեի պահանջներից՝ ... ինքնության լոզունգներից, չորակվել որպես անօրինական ձգտումների աջակից:

Այդպիսով հիմնախնդիրը ձեւականորեն մնաց որպես Ադրբեջանի եւ ԼՂ միջեւ հակամարտություն:

Սակայն երկրի ներսում այդ քայլը ընդդիմությունը դիտեց իբրեւ ազգային նպատակների դավաճանում: Թուրքիայի հետ հարաբերությունները զարգացնելու հարցում էլ կառավարության եւ ընդդիմության տեսակետները տարբեր են, գրում է թերթը: Կառավարությունը Թուրքիայի հետ տնտեսական ու քաղաքական փոխհարաբերություններ է կամենում առանց նախապայմանների, իսկ ընդդիմությունը Անկարայից պահանջում է ճանաչել 1915 թ. ցեղասպանությունը:

Ղարաբաղի նախագահական ընտրություններին անդրադառնալով Յակուբին նշում է, որ դրանք անօրինական են համարում եւ Ադրբեջանը, եւ ԵԱՀԿ հանձնախումբը, ելնելով այն հանգամանքից, որ Ղարաբաղի բնակչության մի էական մասը՝ փախստականները եւ արտաքսվածները ընտրություններին չեն մասնակցել:

Այնուամենայնիվ, գրում է թերթը, Քոչարյանը հույս ունի, որ միջնորդ երկրները կփոխեն իրենց հայեցակետը այդ հարցում: Ղարաբաղի հակամարտությունը աշխարհաքաղաքական իմաստով միջազգային նշանակություն է ձեռք բերում կապված կասպյան նավթի փոխադրման հետ: Թուրքիայի կառավարությունը հավանաբար խորհում է բաց անել Հայաստանի հետ իր սահմանը Կարսի հատվածում: Անկարան տնտեսապես շահագրգռված է բաց անել սահմանը: Պատճառը արեւմտյան երկրամասերի գնահատմամբ 500 մլն տ հասնող Ադրբեջանի նավթն է, Թուրքիան կամենում է Հայաստանով խողովակաշար անցկացնել մինչեւ իր միջերկրածովյան Ջեյհան նավահանգիստը, եւ ամենակարճ ճանապարհն անցնում է Հայաստանով: Այս ամենը, գրում է թերթը, առաջնահերթ է դարձնում Ղարաբաղի հիմնահարցի լուծումը: Մինչ այժմ միջնորդ երկրների ջանքերը քիչ արդյունք են տվել: Իսկ միայն զինադադարի երաշխավորումը պարզապես անբավարար է, եզրակացնում է հոդվածագիրը:

Ամերիկյան համալսարան նաեւ Բաքվում

Ամերիկյան մամուլին աչալուրջ հետեւող եւ իր հոդվածներում հետաքրքիր հարցեր բարձրացնող՝ հայտնի լրագրող եւ «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի խմբագիր-հրատարակիչ Հարութ Սասունյանն այս անգամ անդրադառնում է «Վաշինգտոն փոստ» թերթի հունվարի 25-ի համարին, որտեղ մի ամբողջ էջ նվիրված է եղել Մ. Նահանգներ-Ադրբեջան հարաբերություններին:

Ադրբեջանի համար խիստ նպաստավոր տողեր պարունակող այդ հոդվածում, առաջին անգամ, նշվում էր Բաքվի ամերիկյան համալսարանի գոյության մասին, գրում է Սասունյանը եւ ավելացնում. «Այն հիմնվել է 1995 թվին Ադրբեջան-Ամերիկա ընկերության կողմից: Ունի ամերիկյան համալսարաններին բնորոշ կառուցվածք: Դասախոսական կազմի ավելի քան 70 տոկոսը ամերիկացիներ են: Համալսարանի 60 ուսանողները մասնագիտանում են միջազգային հարաբերությունների, գործարարության, մենեջմենթի եւ համակարգիչների բնագավառներում: Ուսումնական ծրագրերը կազմված են Տեխասի միջազգային կրթական կոնսորցիումի (որը 32 համալսարանների ընկերակցություն է) կողմից: Հոդվածը սակայն ոչինչ չի նշում համալսարանի ֆինանսավորման հարցի մասին: Միացյալ Նահանգնե՞րն է այն պահում: Ինչքա՞ն են նավթային ընկերությունները վճարում ուղղակի կամ Ադրբեջան-Ամերիկա ընկերության միջոցով, որը հիմնվել է 1994 թվին, համալսարանի հիմնադրումից մեկ տարի առաջ:

Հոդվածը չի ակնարկում նաեւ համալսարանի հիմնադրման վերաբերյալ Ադրբեջանում ծավալված որեւէ վիճաբանության կամ քննարկման մասին, այնպես, ինչպես անենք դա տեղի ունեցավ Հայաստանում ամերիկյան համալսարանի հիմնադրման օրերին: «Վաշինգտոն փոստը» սակայն նշում է, որ համալսարանը վայելում է «նախագահ Հեյդար Ալիեւի եւ նրա կառավարության մյուս անդամների անվերապահ աջակցությունը»: Վստահ եմ, Ալիեւին հետաքրքրում են ոչ թե կրթական, այլ Վաշինգտոնի հետ կապերը սերտացնելու խնդիրները: Այժմ, երբ գիտենք այդ համալսարանի գոյության մասին, գուցե ավելի աչալուրջ պետք է հետեւենք նրա հետագա զարգացումներին:

Տիգրանակերտ. Անձեռնմխելի չէ նույնիսկ գերեզմանատունը

Փետրվարի 20-ին Թուրքիայի հայոց պատրիարքարանը հաղորդել է, որ Տիգրանակերտի քաղաքապետարանը, ճանապարհն ընդարձակելու պատրվակով, որոշել է 2000 քառ. մ հողատարածք սեփականացնել քաղաքի հայոց գերեզմանատնից: Նախորդ օրը քաղաքապետարանի գլխավոր քարտուղար Մահմեդ Ալքըչը պատրիարքարանում տեղեկացրել է սույն որոշման մասին՝ ասելով, որ Կ.Պոլսում բնակվող տիգրանակերտցիները պետք է տեղյակ պահվեն իրենց ննջեցյալների աճյունները տեղափոխելու համար: Ալքըչը նաեւ հայտնել է, որ Լյութֆիվ անվամբ «լիազոր» անձը, հայ եկեղեցու համապատասխան վարչության անունից, արտոնել է քաղաքապետարանի այս քայլը: Մինչդեռ պատրիարքարանի տվյալներով, հիշյալ անձը ասորի եկեղեցու համապատասխան վարչությունից է, հայ չէ, իսկ գերեզմանատունը պատկանում է թե՛ հայ, եւ թե ասորի համայնքներին:

Տեղեկացվել է նաեւ, որ հայ եկեղեցու այս վարչության եւ քաղաքապետարանի միջեւ հանդիպում չի կայացել:

«ԵՐԵՎԱՆ» ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Լոտոհոլ

վիճակախաղի 08 խաղարկության արդյունքները ըստ տարբերակների

1	2	3	4	5
28	00	10	22	2

«ԼՈՏՈՀՈԼԸ» ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՁԵԶ

Լենինգրադյան 48, սպորտլոտոյի կրպակներ, Հեռ. 39-11-23, 39-14-81

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Առավել նպատակային եւ արդյունավետ գովազդային գործունեություն իրականացնելու նպատակով «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերությունը հայտարարում է **մրցույթ**:

Մրցույթի հաղթողների համար սահմանված են հետեւյալ մրցանակներ

1 կարգ **2 կարգ** **3 կարգ**

Մրցույթին մասնակցող գովազդային գործակալությունները պետք է ներկայացնեն «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերության 1997թ. գովազդային գործունեության բիզնես-առաջարկ:

Բիզնես-առաջարկը պետք է ներառի.

- *զանգվածային լրատվության եւ գովազդման այլ միջոցների ներդաշնակ համակցման միջոցով ավիաընկերության գործունեության համապարփակ եւ հետեւողական գովազդի ապահովումը*
- *բիզնես-առաջարկի իրականացման նախադրյալները եւ գործնական ընթացակարգը*
- *բիզնես-առաջարկի ծախսերի նախահաշիվը:*

Նախընտրությունը կտրվի համապատասխան որակավորում եւ փորձ ունեցող այն գովազդային գործակալություններին, որոնց բիզնես-առաջարկները

- *կլինեն առավել ընդգրկված եւ նպատակաուղղված*
- *կենթադրեն բարձր արդյունավետություն*
- *կունենան իրատեսական ծախսերի նախահաշիվ:*

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ ս.թ. փետրվարի 28-ը (յուրաքանչյուր երեքշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի օրերը, ժամը 15.00-17.00) կարող են բիզնես-առաջարկները ներկայացնել «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերության Քաղաքային գրասենյակ **ք. Երեւան, Մոսկովյան 18**, հասցեով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգել՝ 58 39 69

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերությունը հայտարարում է մրցույթ ավիաընկերության կոմերցիոն տնօրենի թափուր պաշտոնը զբաղեցնելու համար:

Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության մինչեւ 40 տարեկան այն քաղաքացիները, որոնք.

- *ազատ տիրապետում են հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներին*
- *ունեն բարձրագույն կրթություն*
- *ունեն ոչ պակաս, քան երեք տարվա միջազգային աշխատանքային փորձ*
- *ունեն համակարգչի հետ աշխատելու փորձ:*

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ ս.թ. փետրվարի 28-ը դիմեն «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերության կադրերի բաժին ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը.

- *կենսագրական (կրթական) մասնագիտական տվյալները (ռեզյումե/CV ներկայացնելով համապատասխան փաստաթղթերի պատճենները)*
- *մեկ լուսանկար*
- *անձնագիր:*

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել կամ զանգահարել՝

Հեռախոս՝ 28 02 25

Հասցեն՝ Երեւան, «Զվարթնոց» օդանավակայան, ՀՀ ՔԱԳՎ վարչության շենք, 1 հարկ, կադրերի բաժին:

ԿՈՐԵԼ Է

«Կոմանդոս Ա» դուստր ձեռնարկության կլոր կնիքը: Գտնողին խոստանում ենք դրամական վարձատրություն: զանգահարել՝ 56-55-02, 56-46-63

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք:

Հեռախոսներ՝ 58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 522. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 21. 02. 1997. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@